

Work in Estonia sihtrühmade
välisvärbamise protsessi
kogemuse ja rahulolu uuringud
2019

Metoodikaaruanne

Uuringu tellis Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

work estonia

Autorid:

Kristi Anniste

Märt Masso

Käesoleva töö valmimisse on andnud olulise panuse ka:

Vaike Vainu, Eve Mägi, Aleksandr Michelson, Tõnis Stamberg.

Poliitikauuringute Keskus Praxis on Eesti esimene sõltumatu, mittetulunduslik mõttekeskus, mille eesmärk on toetada analüüsile, uuringutele ja osalusdemokraatia põhimõtetele rajatud poliitika kujundamise protsessi.

Poliitikauuringute Keskus Praxis

Tartu mnt 50

10115 Tallinn

tel 640 8000

www.praxis.ee

praxis@praxis.ee

Väljaande autoriõigus kuulub Poliitikauuringute Keskusele Praxis. Väljaandes sisalduva teabe kasutamisel palume viidata allikale: Anniste, K., Masso, M. 2019. Work in Estonia sihtrühmade välisvärbamise protsessi kogemuse ja rahulolu uuringud 2019. Tallinn: Poliitikauuringute Keskus Praxis.

Sisukord

1. Tööandjate küsitluse sihtrühm ja küsitluse läbiviimine.....	4
1.1. Küsitluse sihtrühm	4
1.2. Küsitluse läbiviimine	4
2. Välistöötajate küsitluse sihtrühm ja küsitluse läbiviimine.....	9
2.1. Küsitluse sihtrühm	9
2.2. Küsitluse läbiviimine	9
3. Tööandjate ja välistöötajate küsitluste andmete kontroll ja puhastamine.....	11
4. Tööandjate ja välistöötajate küsitluste andmeanalüüs.....	12
5. Küsitluste ankeedid	13
5.1. Tööandjate küsitluse eestikeelne ankeet	13
5.2. Tööandjate küsitluse venekeelne ankeet	22
5.3. Tööandjate küsitluse inglisekeelne ankeet	35
5.4. Välistöötajate küsitluse eestikeelne ankeet	47
5.5. Välistöötajate küsitluse venekeelne ankeet	53
5.6. Välistöötajate küsitluse inglisekeelne ankeet.....	61

1. Tööandjate küsitluse sihtrühm ja küsitluse läbiviimine

1.1. Küsitluse sihtrühm

Küsitluse sihtrühmaks olid vähemalt 5 töötajaga tööandjad järgnevatelt tegevusaladelt:

Esmased tegevusalad (EMTAK-ist lähtuvalt):

B - Mäetööstus

C - Töötlev tööstus;

D - Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine;

F – Ehitus;

J – Info ja side (valitud tegevusalad):

582 - Tarkvara kirjastamine;

59 - Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; helisalvestiste ja muusika kirjastamine;

60 – Meediateenused;

61 - Elektroonilise side teenus;

62- Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused (lühidalt infotehnoloogia);

63- Infoalane tegevus

K. Finants- ja kindlustustegevus (valitud tegevusalad):

64 - Finantsteenuste osutamine, v.a kindlustus ja pensionifondid;

66 - Finantsteenuste ja kindlustustegevuse abitegevusalad;

R. Kunst, meelelahutus ja vaba aeg (valitud tegevusalad):

90 – Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus.

Kuivõrd esmaseid tegevusalasid hõlmanud valim uuringu käigus ammendus – kasutati kõikset valimit, kuid eesmärgiks olnud 250 ankeeti ei õnnestunud kokku saada, laiendati uuringu sihtrühma uute tegevusaladega.

Lisandunud tegevusalad:

I - Majutus ja toitlustus

G - Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont

M - Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus

Q. Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne (valitud tegevusalad):

86 - Tervishoid

1.2. Küsitluse läbiviimine

Küsitlustöö viis läbi Turu-uuringute AS perioodil 15 aprill kuni 12 juuni 2019. Küsitlusuuring viidi läbi kahes etapis. Esimese etapi eesmärk oli selgitada välja välisvärbamiskogemusega (5 aasta jooksul) või välisvärbamist plaanivate (12 kuu jooksul) tööandjate osakaal esmaste tegevusalade ettevõtete seas. Valimi planeeritud suurus oli 500 vastajat ning tegelik vastajate arv samuti 500 (edaspidi nimetatud ka kui põhivalim). Teise etapi eesmärk oli küsitleda välisvärbamiskogemusega või välisvärbamist plaanivad tööandjaid (edaspidi nimetatud ka kui sihtrühma valim) ning koguda 250 täidetud ankeeti (arvesse läksid ka põhivalimisse sattunud sihtrühma esindajad). Kuna esmaste tegevusalade ettevõtete läbihelistamise

tulemusena eesmärki saavutada ei õnnestunud, võeti kasutusele ka lisanduvate tegevusalade valim. Kokku laekus sihtrühmalt 251 täidetud ankeeti.

Andmekogumine viidi läbi veebi- ja telefoniküsitluse kombineeritud meetodil. Iga valimisse kuuluva ettevõttega võeti ühendust telefoni teel, et teavitada uuringu läbiviimisest, määratleda sihtrühm (a. välisvärbamiskogemusega, b. välisvärbamist plaaniv või c. välisvärbamisest mittehuvitatud tööandja) ning selekteerida välja sobiv vastaja (töötajate värbamise eest vastutav inimene, nt personalijuht, tegevjuht või juhatuse liige).

Välisvärbamiskogemusega või välisvärbamist plaanivatele tööandjatele pakuti võimalust vastata küsitlusele kas telefoni teel või täita ankeet veebis. Enamasti eelistati veebis vastamise võimalust – sihtrühma valimisse kuuluvatest vastajatest 65% täitis ankeedi veebis ning 35% vastas telefoni teel. Veebis välja saadetud kutsekirjad sisaldasid uuringu tutvustust (eesti, vene ja inglise keeles) ning linki küsitluskeskkonda Iga vastaja link oli individuaalne – ankeedi täitmist oli võimalik katkestada ning hiljem samalt kohalt jätkata, samuti oli välistatud võimalus täita sama ankeeti mitu korda. Ka ankeeti täites oli vastajail võimalik valida kolme keele (eesti, vene, inglise) vahel.

Juhul, kui kutsekirjas märgitud tähtjaks ankeeti ei laekunud, saadeti vastajaile välja meeldetuletuskiri. Kui ka see tulemust ei andnud, kontakteeruti vastajatega telefoni teel, et kontrollida, kas kutsekiri on kätte saadud ning meenutada ankeedi täitmist. Juhul, kui vastaja polnud kutsekirja kätte saanud või soovis seda uuesti saada, saadeti kutsekiri uuesti välja.

Põhivalimi küsitlustöö kestis 15.04 – 23.04 ning täiendav andmekogumine sihtrühma tööandjatelt 24.04 – 12.06.

Küsitlustöö kestus oli ligi poole pikem kui algselt planeeritud. Samas puudus küsitlustöid alustades ka teadmine sellest, kui suur on esmaste tegevusalade ettevõtete seas välisvärbamiskogemusega või välisvärbamist plaanivate tööandjate osakaal. Küsitlustööde esimene etapp andis teadmise, et välisvärbamiskogemusega tööandjate osakaal on esmaste tegevusalade ettevõtete seas 15% (üldjoontes nii kõrge kui uuringu läbiviijad eeldasid) ning värbamiskogemusega, kuid välistöötajate värvata plaanivate tööandjate osakaal on 4% (madalam kui uuringu läbiviijad eeldasid).

Et tegu oli keskmise suurusega või suurte ettevõtetega (vähemalt 5 töötajaga ettevõtte), oli vastajaks sobivate isikute telefonile saamine keeruline – sageli keelduti suurtes ettevõtetes keskastme juhte (personalijuhti) telefonile kutsumast, olles nõus uuringukutset edastama vaid meiliga. See langetas vastamisaktiivsust, kuna küsitlajal puudus võimalus uuringut sobivale vastajale personaalselt tutvustada ning saada tema nõusolek ankeedi täitmiseks. Vastamisaktiivsust mõjutas ka ankeedi pikkus (eeldatud 15 min asemel oli ankeedi täitmise mediaanpikkus veebis 18 minutit, telefonis vastates veelgi pikem) ning tellija (EAS-i) maineprobleem (paljud tööandjad keeldusid uuringus osalemast peale seda, kui neile nimetati uuringu tellija). Viimast puudust püüti korvata, nimetades EAS-i kõrval tellijana ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi.

Ülevaade põhivalimi küsitlustööst on toodud tabelis 1, esmaste tegevusalade ettevõtete ning põhivalimi jagunemine tabelis 2.

TABEL 1. ÜLEVAADE PÕHIVALIMI KÜSITLUSTÖÖST

Kõne tulemus	Arv	Osakaal
Intervjuu õnnestus (värbamisankeet sai lõpuni täidetud)	500	29%
Uue aja leppimine	84	5%
Telefon ei vasta, postkast, automaatvastaja, levist väljas	642	37%
Vale telefoninumber	163	9%
Keeldumine - ilma täpsustuseta	183	11%
Firma ei tööta enam, tegevuse lõpetanud, pankrotis	12	1%
Väljaspool sihtgruppi (ettevõttes on alla 5 töötaja)	135	8%
Muu intervjuu mittetoimumise põhjus	17	1%
Kokku:	1736	100%

TABEL 2. ESMASTE TEGEVUSALADE ETTEVÕTETE ÜLDKOGUMI NING PÕHIVALIMI JAGUNEMINE

	Üldkogum		Põhivalim (kaalumata andmed)	
	Arv	Osakaal	Arv	Osakaal
B. Mäetööstus	62	1,2%	8	1,6%
C. Töötlev tööstus	2405	45,5%	263	52,6%
D. Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	77	1,5%	10	2,0%
F. Ehitus	2121	40,1%	167	33,4%
J. Info ja side (582. Tarkvara kirjastamine; 59. Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; helisalvestiste ja muusika kirjastamine; 60. Meediateenused; 61. Elektroonilise side teenus; 62. Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused; 63. Infoalane tegevus)	426	8,1%	38	7,6%
K. Finants- ja kindlustustegevus (64. Finantsteenuste osutamine, v.a kindlustus ja pensionifondid; 66. Finantsteenuste ja kindlustustegevuse abitegevusalad)	162	3,1%	9	1,8%
R. Kunst, meelelahutus ja vaba aeg (90. Loomes-, kunsti- ja meelelahutustegevus)	32	0,6%	5	1,0%
Kokku:	5285	100%	500	100%

Põhivalimi suurus oli 500 vastajat ning üldkogumi (esimate tegevusalade ettevõtted) suurus 5285 ettevõtet. Tulemuste laiendamisel üldkogumile tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb sellise valimi suuruse puhul 95%-lisel usaldusnivool 4,2% piiresse (väiksemate gruppide vaatlemisel võib viga olla suurem).

Põhivalim kaaluti üldkogumiga proportsionaalseks, võttes aluseks valimi jagunemine lähtuvalt tegevusalast (3 gruppi) ning regioonist (2 gruppi) (vt Tabel 3).

TABEL 3. PÕHIVALIMI JAGUNEMINE (KAALUMATA NING KAALUTUD ANDMETE VÕRDLUK)

	Kaalumata valim	Kaalatud valim
TEGEVUSALA		
Töötlev tööstus ja mäetööstus	54,2%	46,7%
Ehitus	33,4%	40,1%
Muud tegevusalad	12,4%	13,2%
REGIOON		
Tallinn ja Harjumaa	50,6%	54,5%
Muud regioonid	49,4%	45,5%

Sihtrühma (välisvärbamiskogemusega või -plaanidega tööandjad) küsitlemisel võeti kasutusele kogu valimibaas. Kokku kuulus esmaste ning lisanduvate tegevusalade valimibaasi 10370 ettevõtet, kuid 382-l neist puudus telefoninumber, mistõttu jäi küsitluses kasutatud valimibaasi 9988 ettevõtet. Ülevaade sihtrühma küsitlustööst on toodud tabelis 4.

TABEL 4. ÜLEVADE KOGU KÜSITLUSTÖÖST (PÕHIVALIM+SIHTRÜHMA VALIM)

Põhjus	Arv	Osakaal
Kokku ettevõtteid valimibaasis	10370	100%
Telefoninumber puudub algses valimibaasis	382	4%
Telefon ei vasta, postkast, automaatvastaja, levist väljas	1088	10%
Vale telefoninumber	720	7%
Ettevõtte ei tööta enam, tegevuse lõpetanud, pankrotis	109	1%
Kohene keeldumine	607	6%
Muu intervjuu mittetoimumise põhjus	299	3%
Ei kuulu sihtgruppi (ettevõttes alla 5 töötaja, puudub välisvärbamise kogemus või -plaanid)	6362	61%
Kuulub sihtrühma ja andis vastamiseks nõusoleku	565	5%
Kuuluvust sihtrühma ei õnnestunud välja selgitada, info paluti saata meili teel	238	2%

Kokku tuvastati telefonivärbamise käigus 565 tööandjat, kes kuulusid sihtrühma ning andsid vastamiseks nõusoleku, sealjuures 430 neist olid välisvärbamiskogemusega tööandjad ning 135 vastava kogemusega kuid välisvärbamisplaanidega tööandjad. Sihtrühma kuuluvatest tööandjatest 472 väljendas soovi vastata veebis ning 93 telefonis. Lisaks saadeti uuringukutse, mis sisaldas linki värbamiskogemusega tööandja ankeedile, ka kõigile neile tööandjatele, kelle kuuluvust sihtrühma ei õnnestunud välja selgitada, ning kes palusid saata info meili teel (238 ettevõtet).

Sihtrühma küsitluse planeeritud valimi suurus oli 250 vastajat ning tegelik vastajate arv 251. Veebis laekus lõpuni täidetud ankeete 163 ning telefonis 88, sealjuures 194 ankeeti välisvärbamiskogemusega tööandjatelt ning 57 ankeeti välisvärbamisplaanidega tööandjatelt. Põhivalimi küsitlusest laekus 41 sihtrühma ankeeti ning edasisest sihtrühma küsitlusest 210 ankeeti.

Tabelis 5 on toodud üldkogumi (esmaste ning lisanduvate tegevusalade ettevõtete) ning sihtrühma valimi jagunemine tegevusalade lõikes.

TABEL 5. ESMASTE NING LISANDUVATE TEGEVUSALADE ETTEVÖTETE ÜLDKOGUMI NING PÕHIVALIMI JAGUNEMINE (LISANDUVAD TEGEVUSALAD ON MÄRGITUD HALLIGA)

	Üldkogum		Sihtrühma valim (kaalumata andmed)	
	Arv	Osakaal	Arv	Osakaal
B. Mäetööstus	62	0,6%	3	1,2%
C. Töötlev tööstus	2405	23,2%	81	32,3%
D. Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	77	0,7%	3	1,2%
F. Ehitus	2121	20,5%	64	25,5%
G. Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont	2685	25,9%	28	11,2%
I. Majutus ja toitlustus	1054	10,2%	24	9,6%
J. Info ja side (582. Tarkvara kirjastamine; 59. Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; helisalvestiste ja muusika kirjastamine; 60. Meediateenused; 61. Elektroonilise side teenus; 62. Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused; 63. Infoalane tegevus)	426	4,1%	18	7,2%
K. Finants- ja kindlustustegevus (64. Finantsteenuste osutamine, v.a kindlustus ja pensionifondid; 66. Finantsteenuste ja kindlustustegevuse abitegevusalad)	162	1,6%	4	1,6%
M. Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	913	8,8%	15	6,0%
R. Kunst, meelelahutus ja vaba aeg (90. Loomes-, kunsti- ja meelelahutustegevus)	32	0,3%	2	0,8%
Q. Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne (86. Tervishoid)	433	4,2%	9	3,6%
Kokku:	10370	100%	251	100%

Sihtrühma valimit ei kaalutud, kuna puuduvad muud andmeallikad välisvärbamiskogemuse või -plaanidega ettevõtete jagunemise kohta uuritud tegevusaladel.

2. Välistöötajate küsitluse sihtrühm ja küsitluse läbiviimine

2.1. Küsitluse sihtrühm

Küsitluse sihtrühmaks on perioodil 2016-2018 välisriikidest Eestisse töötamise eesmärgil saabunud välismaalased.

2.2. Küsitluse läbiviimine

Küsitlustöö viis läbi Turu-uuringute AS perioodil 15 aprill – 23 juuni 2019. Andmekogumine viidi läbi veebiküsitlusena. Valim moodustati mittetõenäosuslikult, st valimisse kaasamine (vastamiskutse edastamine) toimus erinevates kanalites ja kontaktpunktide kaudu. Need olid järgnevad:

- 1) Uuringukutse edastati tööandjate küsitluse valimisse sattunud välisvärbamise kogemusega tööandjate vahendusel. Välisvärbamise kogemusega tööandjaid sattus tööandjate küsitluse valimisse 430 ning nõusoleku töötajatele küsitlusankeedi edastamiseks andis neist 232 (ehk 54%);
- 2) Uuringukutse edastati ettevõtetele, mis sattusid küsitlusvalimisse, kuid mille puhul ei õnnestunud telefonikontakti käigus määratleda, kas seal on välistöötajaid. Enamasti oli selliste ettevõtete puhul tegu asutustega, kus kõnele vastas sekretär, kes keeldus kõnet personalijuhile edastamast või muud infot välja andmast ning palus kogu uuringut puudutav info saata e-mailiga. Selliseid asutusi oli küsitlusvalimis 238;
- 3) Uuringukutse edastati EAS-i saadetud välisvärbamise kogemusega ettevõtetele, kes ei kuulunud tööandjate küsitluse valimisse (96 tk);
- 4) Uuringukutse postitati sotsiaalmeediasse (välismaalasi Eestis ühendavad Facebooki grupid *Foreigners living in Estonia*, *Expats in Tallinn/Estonia*, *Expats in Tallinn, Estonia*, *Foreigners in Tartu*; Work in Estonia Facebooki leheküljel);
- 5) Uuringukutse edastati tööandjate võrgustike (PARE, ITL) ning Rahvusvahelise Maja vahendusel ning saadeti ülikoolidele (Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool);
- 6) Uuringukutse paluti edastada Startup Estonial, Kohanemisprogrammi töötamise mooduli korraldaja, välistöötajate ümberasumisteenust pakkuva firmal Move My Talent, Kaubandus- ja Tööstuskojal.

Meetodite 1 ja 3 puhul edastas uuringukutse Turu-uuringute AS, ülejäänud meetodite puhul oli uuringukutse edastajaks Praxis. Lisaks algsetele kutsekirjadele saadeti meetodi 1 ja 3 puhul välja ka 2 meeldetuletuskirja, meetodi 1 puhul tehti tööandjatele ka meeldetuletuskõned. Meetodi 4 puhul tehti korduvaid üleskutseid/meeldetuletusi uuringus osalemiseks.

Välja saadetud uuringukutsed sisaldasid uuringu tutvustust (eesti, vene ja inglise keeles) ning linki küsitluskeskkonda. Lingid olid universaalsed ning võimaldasid sama lingi kaudu ankeeti täita mitmel erineval vastajal. Samas pole universaalse lingi puhul vastajal võimalik ankeedi täitmist katkestades seda hiljem samalt kohalt jätkata. Põhivalimile ning ülejäänud sihtrühmale tehtud lingid olid erinevad, et põhivalimi vastused oleksid eristatavad.

Ka ankeeti täites oli vastajail võimalik valida kolme keele (eesti, vene ja inglise) vahel.

Eesmärgiks oli küsitleda 300 välistöötajat. Tegelik vastanute arv oli 257. Vastajatest 62% täitis ankeedi inglise ja 38% vene keeles. Keskmise ankeedi täitmise kestus (mediaan) oli 15 minutit (miinimum 6

minutit ning maksimum 70 minutit). Vastajatest 9 (ehk 3,5%) kuulus põhivalimisse (ehk neile vahendati uuringukutse tööandjate küsitluse põhivalimisse kuuluvate ettevõtete kaudu).

Kokku avati (kliki lahti) ankeet 1055 korral (kuna tegu oli universaalse lingiga, pole võimalik eristada juhtumeid, kus ankeet avati sama inimese poolt korduvalt). Esimese küsimusega (*Millal saabusite Eestisse elama*) jätkas 775 vastajat, kellest 162 ei läbinud filtrit (st kelle Eestisse asumise periood ei jäänud vahemikku 2016-2018). Järgmisele filterküsimusele (*Mis oli Teie Eestisse tuleku peamiseks põhjuseks?*) vastas 600 inimest, kellest 353 (59%) märkis põhjusena selle, et tuli siia tööle. Seega läbis filterküsimused 353 vastajat, kuid neist 95 katkestas ankeedi täitmise ning 1 vastaja praagiti valimist välja andmete puhastamise käigus, kuna tema vastust selgus, et tegu on Eestis sündinud ja elanud inimesega.

Valimit ei kaalutud, kuna puuduvad muud andmeallikad aastatel 2016-2018 Eestisse töötamise eesmärgil saabunud välistöötajate jagunemise kohta.

3. Tööandjate ja välistöötajate küsitluste andmete kontroll ja puhastamine

Andmetöötluse esimeseks etapiks oli andmebaasi puhastus ja kontroll. Küsitluse käigus saadud andmetele viidi läbi sisuline kvalitatiivne kontroll (kas on antud ilmselgelt tegelikkusele mittevastavaid vastuseid), tehti vastuste mikrovalideerimine (kas seotud küsimuse vastused on omavahel loogilises vastavuses) ja vaadati võimalike erindite olemasolu jaotusgraafikutest, mis võimaldab vajadusel välistada ühe vastaja ebaproportsionaalselt suurt mõju vastanute keskmisele. Nii mikrovalideerimine kui erindite otsimine nõuavad küsimustele individuaalset lähenemist, avastamaks loogilisi ebakõlasid vastustes. Küsitluse ning andmepuhastamise tulemustena tekkis anonümiseeritud andmebaas, mis sisaldab nii korrastatud küsitlustulemusi kui kasutatavaid lisatunnuseid.

4. Tööandjate ja välistöötajate küsitluste andmeanalüüs

Andmeanalüüsiks kasutati tarkvara Stata 14. Analüüsimeetoditena kasutati peamiselt kirjeldavat statistikat ja seoste analüüsi (sh risttabeleid ja graafikuid), mille abil iseloomustati uuringu üldiseid sihtrühmi ning võrreldi ka erinevaid gruppe. Tööandjate uuringus analüüsiti tulemusi ettevõtte töötajate arvu, käibe, piirkonna (Harjumaa vs ülejäänud Eesti) ja valdkonna lõikes. Välistöötajate uuringus analüüsiti tulemusi välistöötaja soo, küsitlusele vastamise keele, haridustaseme ja sissetuleku lõikes. Tööandjate uuringu analüüsis eristati esmase valimi ja lisavalimi vastuseid.

Küsitlusuuringute käigus kogutud andmete analüüsi peamiseks piiravaks teguriks oli nii tööandjate kui välistöötajate uuringute valimi väike maht. Vaatlusaluste gruppide väiksuse tõttu on statistiline viga küllaltki suur ning igasuguse statistika esitamisel erinevate gruppide kohta tuli arvestada laiade usalduspiiridega. Tulemuste usaldusväärsuse tõstmiseks ning meetoodiliselt korrektsete tulemuste esitamiseks testiti gruppide vahelist erinevust. Aruandes on taustatunnuste lõigetes välja toodud gruppide vahelised erinevused vaid juhul, kui erinevus on statistiliselt oluline.

Küsitlusankeedi lahtiste vastuste analüüsimiseks kasutati kvalitatiivset analüüsi, mille raames tekst kodeeriti ja kategoriseeriti uurimisküsimustes esitatud hinnangute kaardistamiseks. Avatud vastuste kvalitatiivse analüüsi tulemused esitati uuringu aruandes sünteesituna kvantitatiivandmete analüüsi tulemustega. Selline lähenemine võimaldas esitada tähendusi ja tõlgendusi kvantitatiivuuringus toodud statistilistele tulemustele.

5. Küsitluste ankeedid

5.1. Tööandjate küsitluse eestikeelne ankeet

CATI küsimustik

1. Kui palju töötajaid on Teie ettevõttes?

JUHUL, KUI VASTAJA EI TEA TÄPSET TÖÖTAJATE ARVU, SIIS PALUGE TAL ÖELDA LIGIKUADNE ARV.

_____ - JUHUL, KUI ETTEVÕTTES ON VÄHEM KUI 5 TÖÖTAJAT, SIIS TÄNAGE JA LÕPETAGE

2. Kas olete oma ettevõttesse viimase 5 aasta jooksul palganud välismaalt (Euroopa Liidust või muudest riikidest) pärit töötajaid? Silmas ei peeta renditöötajaid, kaugtööd tegevaid ja lähetatud töötajaid ning hooajatöötajaid.

SELGITUS KÜSITLEJALE: Renditöö puhul sõlmitakse tööleping renditöötaja ja rendiagentuuri vahel, mille alusel läheb töötaja (ajutiselt) tööd tegema kolmanda osapoole (tööjõudu otsiva ettevõtte) juurde. Kaugtöö all mõeldakse siinkohal olukorda, kus välismaalt palgatud töötaja ei ela Eestis vaid täidab oma tööülesandeid infotehnoloogiliste vahendite vahendusel välisriikidest. Lähetatud töötamise puhul on töötaja oma tööandja poolt Eestisse tööle lähetatud, osutamaks teenust kindlaksmääratud ajavahemikus. Hooajatöö on seotud kindla ajaga aastas, mil nõudlus tööjõu järele on hooaja tõttu märkimisväärselt suurem kui muul ajal.

1 Jah

2 Ei – JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 3

JUHUL, KUI K2=JAH: Sooviksime Teile välistöötajate palkamise teemal veel mõned küsimused esitada. Küsimustele on võimalik vastata kas telefoni teel või veebis. Juhul, kui eelistate vastata veebis, saadame Teile e-maili koos lingiga küsitlusankeedile. Veebis on ankeeti võimalik täita eesti, vene või inglise keeles.

Kuidas eelistate küsimustele vastata?

1. Telefoni teel - JÄTKAKE ANKEEDIGA A
2. Veebis

JUHUL, KUI SOOVIB VASTATA VEEBIS:

Palun öelge e-maili aadress, kuhu võiksime küsitlusankeedi saata:.....

Suur tänu! Saadame Teile küsitlusankeedi homme hommikul.

Meil on Teile selle uuringuga seoses veel üks palve. Lisaks sooviksime küsitleda ka töötajaid, keda teie ettevõtte on viimase kolme aasta jooksul (2016. aastast 2018. aasta lõpuni) välisriikidest palganud. Juhul, kui olete sellega nõus, saadame Teile eraldi e-kirjaga ka töötajate ankeedi, mille palume vastavatele töötajatele edasi suunata. Vastajaks sobivad ka need välistöötajad, kelle palkasite peale 2015. aastat, kuid kes on praeguseks teie ettevõttes töötamise lõpetanud. Ka töötajate küsitlus on anonüümne, st töötajatelt ei küsita ettevõtte nime. Ankeeti on võimalik täita eesti, vene või inglise keeles.

Kas olete nõus oma ettevõtte välistöötajatele küsitlusankeedi edasi saatma?

1. Jah
2. Ei

KUI JAH:

Kas saadame töötajate ankeedi samale e-maili aadressile, mille andsite?

1. Jah
2. Ei. Palun öelge e-maili aadress, kuhu võiksime töötajate ankeedi saata:

3. Kas plaanite järgneva 12 kuu jooksul palgata välismaalt (nii EL-ist kui kolmandatest riikidest pärit) tööjõudu? (ei peeta silmas renditööjõudu, kaugtööd tegevaid ja lähetatud töötajaid)

1 Jah	2 Ei – JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 4	3 Ei oska öelda -> JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 5

JUHUL KUI K3=JAH: Sooviksime Teile välistöötajate palkamise teemal veel mõned küsimused esitada. Küsimustele on võimalik vastata kas telefoni teel või veebis. Juhul, kui eelistate vastata veebis, saadame Teile e-maili koos lingiga küsitlusankeedile. Veebis on ankeeti võimalik täita eesti, vene või inglise keeles.

Kuidas eelistate küsimustele vastata?

1. Telefoni teel - JÄTKAKE ANKEEDIGA B
2. Veebis

JUHUL, KUI SOOVIB VASTATA VEEBIS:

Palun öelge e-maili aadress, kuhu võiksime küsitlusankeedi saata:.....

JUHUL, KUI K2=EI JA K3=EI:

4. Miks Te ei ole palganud ega plaani palgata välismaalt tööjõudu? (valida vajadusel mitu varianti)

1 Pole vajadust / leiame piisavalt töötajaid Eestist
2 Välismaalt värbamisega kaasneb suurem aja- ja rahakulu ning risk, et töötaja pöördub varsti tagasi
3 Keeleoskusega seotud barjäärid
4 Liiga keerukad seadusandlikud nõuded ja formaalsused
5 Võimalikud kultuurilised barjäärid, sh erinevused töökultuuris
6 Välismaalastel on liiga kõrged ootused palga osas
7 Ei ole head infoallikat / ei tea, kust ja kuidas välistöötajaid otsida
8 Muu põhjus, mis? _____

5. Kas olete kuulnud Work in Estonia programmi tegevustest?

1 Jah	2 Ei

CATI/CAWI A küsimustik (värbamiskogemusega tööandjad)

I VÄRBAMISKOGE MUS

Järgnevad küsimused puudutavad välisriikidest pärit töötajaid, keda teie ettevõtte on viimase 5 aasta jooksul palganud, sealjuures nii praegusi töötajaid kui ka neid, kes on teie ettevõttes töötamise lõpetanud (edaspidi nimetatud ka kui välistöötajad). Välistöötajatena ei peeta silmas renditöötajaid, kaugtööd tegevaid ja lähetatud töötajaid ning hooajatöötajaid.

1.1 Millistest riikidest pärit välistöötajaid olete oma ettevõttesse palganud? (Vajadusel valige mitu varianti)

1 Euroopa Liidust, Norrast, Islandilt, Lichtensteinist või Šveitsist

2 Muudest riikidest

1.2 Mis ametitasemel töötajaid olete välismaalt värvanud? (Vajadusel valige mitu varianti)

1 Tippspetsialiste/spetsialiste

2 Oskustöölisi -> jätkka 1.4

3 Lihttöölisi -> jätkka 1.4

1.3 Mis valdkonna töötajaid olete välismaalt värvanud? (Vajadusel valige mitu varianti)

1 IT

2 Turundus ja kommunikatsioon

3 Müük ja kliendisuhted

4 Tööstustehnoloogia

5 Juhtimine/projektijuhtimine

6 Finantsvaldkond

7 Muu

1.4 Kas Teie ettevõttes praegu töötab välistöötajaid?

1 Jah

2 Ei -> jätkka 1.6

1.5 Mitu välistöötajat hetkel Teie ettevõttes töötab? (Valige üks vastus)

1 1-5

2 6-10

3 11-15

4 Rohkem kui 15

1.6 Kas plaanite järgneva 12 kuu jooksul palgata välismaalt veel töötajaid? (Valige üks vastus)

1 Jah

2 Ei -> jätkka 2.1

3 Ei oska öelda -> jätkka 2.1

1.7 Millistest riikidest plaanite välistöötajaid oma ettevõttesse värvata? (Vajadusel valige mitu varianti)

- 1 Euroopa Liidust, Norrast, Islandilt, Lichtensteinist või Šveitsist
- 2 Muudest riikidest
- 3 Ei oska veel öelda

1.8 Mitu välistöötajat plaanite järgneva 12 kuu jooksul värvata? (Valige üks vastus)

- 1 1-5
- 2 6-10
- 3 11-15
- 4 Rohkem kui 15
- 5 Ei oska veel öelda

1.9 Mis ametitaseme töötajaid olete huvitatud välismaalt värbama? (Vajadusel valige mitu varianti)

- 1 Tippspetsialiste/spetsialiste
- 2 Oskustöölisi -> jätkka 1.11
- 3 Lihttöölisi -> jätkka 1.11

1.10 Mis valdkonna töötajaid olete huvitatud välismaalt värbama? (Vajadusel valige mitu varianti)

- 1 IT
- 2 Turundus ja kommunikatsioon
- 3 Müük ja kliendisuhted
- 4 Tööstustehnoloogia
- 5 Juhtimine/projektijuhtimine
- 6 Finantsvaldkond
- 7 Muu

1.11 Kuidas olete leidnud/plaanite välistöötajaid leida? (Vajadusel valige mitu varianti)

- 1 Kasutame tööjõuvahendus-/värbamisfirma teenuseid
- 2 Avaldame tööpakkumuse Eesti tööportaalides
- 3 Avaldame tööpakkumuse EURES-e või välisriikide tööportaalides
- 4 Kasutame välismaiste kontaktide/partnerfirmade abi
- 5 Korraldame valitud riikides värbamis- ja turunduskampaania / osaleme välismaistel töömessidel
- 6 Levitame tööpakkumust sotsiaalmeediavõrgustikes
- 7 Värbame Eestis elavaid välistudengeid
- 8 Muu. Mis? _____

II TEADLIKKUS JA KOGEUSED WORK IN ESTONIA PROGRAMMIGA

2.1 Palun hinnake, kui hästi olete kursis Work in Estonia programmi tegevustega. (Valige üks vastus)

- 1 Ei ole sellest programmist kuulnud -> jätkka 3.1
- 2 Olen programmist kuulnud, aga ei ole teenuseid kasutanud -> jätkka 3.1
- 3 Olen programmi tegevustega kursis ja oleme teenuseid ka kasutanud

2.2 Kui kasulikuks oma ettevõttele hindate järgmisi Work in Estonia tegevusi? (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse kasulik, 4 – väga kasulik; 5 – ei oska öelda; 6 – ei ole kuulnud sellest tegevusest)

- 1 Eestis töötamist tutvustavad kampaaniad välisriikides (2018.a Ukraina, Türgi, Läti, Ungari, Itaalia, Portugal, Sloveenia, Bulgaaria, Gruusia, Korea)
- 2 Work in Estonia poolt väljatöötatud turundus- ja ümberasumise materjalid (Eestis kohanemise käsiraamat „Relocation Guide“, välisvärbamise kogemust tutvustavad videod jne).
- 3 Work in Estonia veebileht ja sotsiaalmeediakanalid
- 4 Work in Estonia poolt pakutav välisvärbamise toetus, alates palgatasemest 2000 EUR
- 5 Work in Estonia uudiskiri ettevõtetele
- 6 Work in Estonia poolt korraldatud seminarid/üritused (nt *International Spouse Counselling Seminar*, välisvärbamise kohtumised, Work in Estonia esitlused)

III VÄLISTÖÖTAJA LEIDMINE

3.1 Palun hinnake, kuid võrd olulised alljärgnevad põhjused välistöötajate värbamiseks teie ettevõttele on. (skaala 1-4, 1- ebaoluline, 4 – oluline; 5 – ei oska öelda)

- 1 Eestis ei leia piisavalt vajalikke/sobilikke spetsialiste
- 2 Välisriikidest värbamine võimaldab suuremat valikut
- 3 Vajame paremat rahvusvahelise turu tundmist
- 4 Soovime ise saada rahvusvahelist kogemust oma tegevusalal
- 5 Vajame väga head võõrkeelte oskust
- 6 Multikultuurne töökeskkond soodustab innovatsiooni

3.2 Palun hinnake, kui võrd olulised alljärgnevad takistused välistöötajate leidmisel teie ettevõttele on.
(skaala 1-4, 1 – väga oluline takistus, 4 – ei ole üldse oluline takistus; 5- ei oska öelda)

- 1 Välismaalt värbamisega kaasneb ettevõttele suur halduskoormus
- 2 Välismaalt värbamist takistab kvoot
- 3 Kõrged tööjõumaksud
- 4 Välistöötajale seatud palganõue on liiga kõrge
- 5 Välismaalt värbamine on ajakulukas protsess, kuid töötajaid on kiiresti vaja
- 6 Eesti on maailmas vähe tuntud
- 7 Kandidaadi reaalse kvalifikatsiooni hindamine on keeruline ja aeganõudev
- 8 Eesti palgatase ei ole välistöötajale atraktiivne
- 9 Välistöötaja värbamisega kaasnevad kultuurilised ja keelelised barjäärid ettevõttes
- 10 Muu. Mis? _____

IV VÄLISTÖÖTAJA VASTUVÕTMINE JA KOHANEMINE EESTIS

4.1 Kas Teie ettevõttes tegeletakse välistöötajate kohanemise toetamisega (nt see on seatud kellegi tööülesandeks, pakutakse eesti keele koolitust, tuge eluaseme leidmisel vms)

1 Jah. Millist tuge välistöötajatele pakutakse? _____	2 Ei

4.2 Palun hinnake, kui võrd rahul olete järgmiste välistöötajate Eestisse tulekuks vajalike toimingute korraldusega (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse rahul, 4 – olen väga rahul; 5 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)

- 4 Välistöötaja viisa/elamisloa taotlemine enne Eestisse saabumist
- 5 Välistöötaja lühiajalise töötamise registreerimine
- 6 Välistöötajale tähtajalise elamisloa taotlemine
- 7 Välistöötaja elukoha registreerimine Eestis
- 8 Välistöötaja pangakonto avamine

4.3 Palun hinnake, kui võrd rahul olete järgmiste ametiasutuste teenustega välistöötajate vastuvõtmisega seotud info saamisel ja toimingute korraldamisel (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse rahul, 4 – olen väga rahul; 5 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)

- 1 Politsei- ja Piirivalveamet (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt teeninduspunktides)
- 2 Politsei- ja Piirivalveameti migratsiooninõustamine
- 3 Eesti välisesindused (suhtlus viisa/elamisloa jm välisvärbamisega seotud teemadel)

4.4 Kas olete teadlik, kas mõni Teie välistöötajatest on osalenud uussisserändajatele mõeldud Kohanemisprogrammis?

1 Jah, välistöötaja(d) on Kohanemisprogrammis osalenud	2 Ei ole kursis, kas välistöötaja(d) on Kohanemisprogrammis osalenud -> jätkka 4.6

4.5 Kas tööandjana tunnetate Kohanemisprogrammi tuge välistöötaja Eestisse kohanemisel?

- 1 Jah, see on meie koormust vähendanud
- 2 Ei tunneta sellest mingit tuge

4.6 Palun hinnake, kuivõrd rahul olete järgmiste riigi poolt pakutavate teenuste kättesaadavusega välistöötajale? (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse rahul, 4 – olen väga rahul; 5 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)

- 1 Perearsti kättesaadavus
- 2 Eriarstiabi kättesaadavus
- 3 Välistöötaja lapsele sobiva koolikoha leidmine
- 4 Välistöötaja lapsele lasteaiakoha leidmine
- 5 Siseministeeriumi rakendatavas Kohanemisprogrammis osalemine
- 6 Eesti e-teenused (nt kas info on erinevates keeltes, kas välistöötaja oskab kasutada, kas välistöötaja leiab üles)
- 7 Tasuta keeleõpe
- 8 Osalemine elukestvas õppes/ täiendkoolitustel

4.7 Palun hinnake, kuivõrd rahul olete välistöötajatele elukoha leidmise võimalustega Eestis? (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse rahul, 4 – olen väga rahul; 5 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)

4.8 Millist tuge vajaksite riigi poolt välistöötaja värbamisel ning välistöötaja kohanemise toetamisel?

V VÄLISTÖÖTAJA LAHKUMINE EESTIST

5.1 Miks Teile teadaolevalt on Teile ettevõttes töötanud välistöötajad Eestist lahkunud? (Vajadusel valige mitu varianti)

- 1 Leitakse tööalane väljakutse Eestist väljaspool
- 2 Välistöötaja elukaaslane/abikaasa ei leia sobilikku rakendust
- 3 Eestis on keeruline kohaneda
- 4 Välistöötaja töötas ajutise viisa alusel ning selle lõppedes pidi ta Eestist lahkuma
- 4 Muu. Mis? _____
- 5 Ei oska öelda
- 6 Ükski ettevõttes töötav välistöötaja pole veel Eestist lahkunud

5.2 Kas olete teadlik tööandja kohustustest teavitada Politsei- ja Piirivalveametit järgmistest asjaoludest (kui need ei ole juba kajastatud töötamise registris)? Jah / Ei

- 1 Lühiajalise töötamise registreerinud välismaalasega jääb tööleping sõlmimata
- 2 Töötamise registreerinud välismaalane pole tööle asunud
- 3 Välismaalasele antud tähtajalises elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimused muutuvad
- 4 Tööleping välismaalasega lõpetatakse ennetähtaegselt
- 5 Välismaalasest töötaja lõpetab töötamise

CATI/CAWI B küsimustik (värbamiskogemusega tööandjad)

I VÄRBAMISSOOV

Järgnevad küsimused puudutavad töötajate värbamist välisriikidest (edaspidi nimetatud ka kui välistöötajad). Välistöötajatena ei peeta silmas renditöötajaid, kaugtööd tegevaid ja lähetatud töötajaid ning hooajatöötajaid.

1.1 Millistest riikidest plaanite järgneva 12 kuu jooksul välistöötajaid oma ettevõttesse värvata? (Vajadusel valige mitu varianti)

1 Euroopa Liidust, Norrast, Islandilt, Lichtensteinist või Šveitsist

2 Muudest riikidest

3 Ei oska veel öelda

1.2 Mitu välistöötajat plaanite järgneva 12 kuu jooksul oma ettevõttesse värvata? (Valige üks vastus)

1 1-5

2 6-10

3 11-15

4 Rohkem kui 15

5 Ei oska veel öelda

1.3 Mis ametitaseme töötajaid plaanite järgneva 12 kuu jooksul välismaalt värvata? (Vajadusel valige mitu varianti)

1 Tippspetsialiste/spetsialiste

2 Oskustöölisi -> jätkka 2.1

3 Lihttöölisi -> jätkka 2.1

1.4 Mis valdkonna töötajaid plaanite järgneva 12 kuu jooksul välismaalt värvata? (Vajadusel valige mitu varianti)

1 IT

2 Turundus ja kommunikatsioon

3 Müük ja kliendisuhted

4 Tööstustehnoloogia

5 Juhtimine/projektijuhtimine

6 Finantsvaldkond

7 Muu

II TEADLIKKUS JA KOGE MUSED WORK IN ESTONIA PROGRAMMIGA

2.1 Palun hinnake, kui hästi olete kursis Work in Estonia programmi tegevustega.
1 Ei ole sellest programmist kuulnud -> jätkka 3.1
2 Olen programmist kuulnud, aga ei ole teenuseid kasutanud -> jätkka 3.1
3 Olen programmi tegevustega kursis ja oleme teenuseid ka kasutanud

2.2 Kui kasulikuks hindate oma ettevõttele järgmisi Work in Estonia tegevusi? (skaala 1-4, 1 –ei ole üldse kasulik, 4 – väga kasulik; 5 – ei oska öelda, 6 – ei ole kuulnud sellest tegevusest)
1 Eestis töötamist tutvustavad kampaaniad välisriikides (2018.a Ukraina, Türgi, Läti, Ungari, Itaalia, Portugal, Sloveenia, Bulgaaria, Gruusia, Korea)
2 Work in Estonia poolt väljatöötatud turundus- ja ümberasumise materjalid (Eestis kohanemise käsiraamat „Relocation Guide“, välisvärbamise kogemust tutvustavad videod jne).
3 Work in Estonia veebileht ja sotsiaalmeediakanalid
4 Work in Estonia poolt pakutav välisvärbamise toetus, alates palgatasemest 2000 EUR
5 Work in Estonia uudiskiri ettevõtetele
6 Work in Estonia poolt korraldatud seminarid/üritused (nt <i>International Spouse Counselling Seminar</i> , välisvärbamise kohtumised, Work in Estonia esitlused)

III VÄLISTÖÖTAJA VÄRBAMINE

3.1 Palun hinnake, kui võrd olulised alljärgnevad põhjused välistöötajate värbamiseks teie ettevõttele on. (skaala 1-4, 1- ei ole üldse oluline, 4 – väga oluline; 5 – ei oska öelda)
1 Eestis ei leia piisavalt vajalikke/sobilikke spetsialiste
2 Välismaalt värbamine võimaldab suuremat valikut
3 Vajame paremat rahvusvahelise turu tundmist
4 Soovime ise saada rahvusvahelist kogemust oma tegevusalal
5 Vajame väga head võõrkeelte oskust
6 Multikultuurne töökeskkond soodustab innovatsiooni

3.2 Palun hinnake, kuivõrd olulised alljärgnevad takistused välistöötajate leidmisel Teie ettevõttele on.
(skaala 1-4, 1 - väga oluline takistus, 4 - ei ole üldse oluline takistus, 5 – ei oska öelda)

- 1 Välismaalt värbamisega kaasneb ettevõttele suur halduskoormus
- 2 Välismaalt värbamist takistab kvoot
- 3 Kõrged tööjõumaksud
- 4 Välistööjõule seatud palganõue on liiga kõrge
- 5 Välismaalt värbamine on ajakulukas protsess, kuid töötajaid on kiiresti vaja
- 6 Eesti on maailmas vähe tuntud
- 7 Kandidaadi reaalse kvalifikatsiooni hindamine on keeruline ja aeganõudev
- 8 Eesti palgatase ei ole välistöötajale atraktiivne
- 9 Välistöötaja värbamisega kaasnevad kultuurilised ja keelelised barjäärid ettevõttes
- 10 Muu. Mis? _____

3.3 Kuidas plaanite välistöötajaid leida? (Vajadusel valige mitu varianti)

- 1 Kasutame tööjõuvahendus-/värbamisfirma teenuseid
- 2 Avaldame tööpakkumuse Eesti tööportaalides
- 3 Avaldame tööpakkumuse EURES-e või välisriikide tööportaalides
- 4 Kasutame välismaiste kontaktide/partnerfirmade abi
- 5 Korraldame valitud riikides värbamis- ja turunduskampaania
- 6 Levitame tööpakkumust sotsiaalmeediavõrgustikes
- 7 Värbame Eestis elavaid välistudengeid
- 8 Muu. Mis? _____

3.4 Millist tuge vajaksite riigi poolt välistöötaja värbamisel? _____

5.2. Tööandjate küsitluse venekeelne ankeet

CATI küsimustik

1. Сколько всего сотрудников на Вашем предприятии?

JUHUL, KUI VASTAJA EI TEA TÄPSET TÖÖTAJATE ARVU, SIIS PALUGE TAL ÖELDA LIGIKUADNE ARV.

_____ - JUHUL, KUI ETTEVÕTTES ON VÄHEM KUI 5 TÖÖTAJAT, SIIS TÄNAGE JA LÕPETAGE

2. Нанимало ли Ваше предприятие сотрудников из-за рубежа (иностранных сотрудников) в течение последних пяти (5) лет (из стран Европейского Союза или из других стран)? Мы не имеем в виду арендованных сотрудников, людей, работающих удалённо, находящихся в командировке или сезонных рабочих.

SELGITUS KÜSITLEJALE:

Аренда труда – в этом случае заключается договор между арендованным сотрудником и арендным агентством, на основании которого сотрудник (временно) направляется к третьей стороне (на предприятие, ищущее рабочую силу). Удалённая работа – ситуация, когда нанятый за рубежом персонал не живёт в Эстонии, а только выполняет рабочие задания при помощи различных средств инфотехнологии, находясь в других странах. Под командировкой имеются в виду случаи, когда работодатель направляет сотрудника в Эстонию в командировку, для оказания услуг на определённое количество времени. Сезонная работа связана с конкретным временем года, когда потребность в рабочей силе во время сезона значительно выше, чем в остальное время.

1 Да

2 Нет – JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 3

JUHUL, KUI K2=JAH: Мы хотим задать Вам ещё несколько вопросов по теме найма иностранных сотрудников. Ответить на вопросы анкеты можно по телефону или можно заполнить анкету на сайте. Если Вы предпочитаете отвечать в электронной среде, то мы отправим Вам на электронную почту ссылку на анкету. Электронную анкету можно заполнить на эстонском, русском или английском языке.

Как Вы предпочитаете отвечать на анкету?

3. По телефону -JÄTKAKE ANKEEDIGA A
4. На сайте

JUHUL, KUI SOOVIB VASTATA VEEBIS:

Пожалуйста, назовите адрес Вашей электронной почты, на который мы сможем отправить Вам ссылку на анкету:.....

Большое спасибо! Отправим Вам анкету завтра утром.

У нас есть ещё одна просьба в связи с этим исследованием. Мы бы хотели опросить иностранных сотрудников, которых Ваше предприятие наняло с течение последних трёх лет (с 2016 по конец 2018 года). Если Вы согласны, то мы отправим отдельным электронным письмом ссылку на анкету для сотрудников и попросим Вас перенаправить её работникам. Заполнить анкету могут и те иностранные сотрудники, которых предприятие наняло на работу в 2017-2018 годах, но трудовые отношения с которыми уже закончены. Опрос сотрудников также абсолютно анонимный, то есть предоставленные ими ответы никогда не будут соотнесены ни с ними лично, ни с Вашим предприятием. Отвечать на вопросы анкеты можно на эстонском, русском или английском языке.

Согласны ли Вы переслать анкету иностранным сотрудникам Вашего предприятия?

3. Да
4. Нет

KUI JAH:

Мы можем отправить анкету для сотрудников на тот адрес электронной почты, который Вы уже дали?

3. Да

4. Нет. Пожалуйста, назовите адрес электронной почты, на который мы сможем отправить ссылку на анкету для сотрудников:

Большое спасибо! Анкету для сотрудников отправим завтра утром.

3. Собираетесь ли Вы в течение ближайших двенадцати (12) месяцев нанимать рабочую силу из-за рубежа (из стран Европейского Союза или из других стран)? (не имеем в виду арендованных сотрудников, людей, работающих удалённо, находящихся в командировке или сезонных рабочих).		
1 Да	2 Нет – JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 4	3 Затрудняюсь ответить -> JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 5

JUHUL KUI K3=JAH: Мы бы хотели задать Вам ещё несколько вопросов по теме найма иностранных сотрудников. Ответить на вопросы анкеты можно по телефону или можно заполнить анкету на сайте. Если Вы предпочитаете отвечать в электронной среде, то мы отправим Вам на электронную почту ссылку на анкету. Электронную анкету можно заполнить на эстонском, русском или английском языке.

Как Вы предпочитаете отвечать на анкету?

3. По телефону -JÄTKAKE ANKEEDIGA B
4. На сайте

JUHUL, KUI SOOVIB VASTATA VEEBIS:

Пожалуйста, назовите адрес электронной почты, на который мы сможем отправить ссылку на анкету:.....

Большое спасибо! Отправим Вам анкету завтра утром.

JUHUL, KUI K2=EI JA K3=EI:

4. Почему Вы не нанимали и не планируете нанимать рабочую силу из-за рубежа? (при необходимости выберите несколько вариантов ответов)
1 Нет необходимости / находим достаточно сотрудников в Эстонии
2 Найм сотрудников из-за рубежа сопряжён с большими временными и денежными затратами, а также существует риск, что сотрудник в скором времени вернётся на родину
3 Препятствия, связанные с языковым барьером
4 Слишком сложные законодательные требования и формальности
5 Возможные культурные барьеры, в том числе и различные рабочие традиции/стиль работы
6 У иностранцев завышенные ожидания в отношении зарплаты
7 Нет хорошего источника информации / не знаю где и как искать рабочую силу из-за рубежа
8 Другая причина, какая? _____

5. Слышали ли Вы о существовании программы Work in Estonia?	
1 Да	2 Нет

Анкета А (работодатели с опытом найма иностранных сотрудников)

I Опыт найма иностранных сотрудников

Следующие вопросы касаются сотрудников из-за рубежа, которые были наняты Вашим предприятием в течение последних пяти (5) лет, а также сотрудников, с которыми трудовые отношения уже закончены (в дальнейшем мы будем называть их иностранными сотрудниками). Под иностранными сотрудниками мы не подразумеваем арендованных сотрудников, людей, работающих удалённо, находящихся в командировке или сезонных рабочих.

1.1 Иностранных сотрудников из каких стран нанимало Ваше предприятие? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

1 Из стран Европейского союза, Норвегии, Исландии, Лихтенштейна или Швейцарии
2 Из других стран

1.2 Сотрудников какого ранга Вы нанимали из-за рубежа? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

1 Ведущих специалистов/ специалистов
2 Квалифицированных рабочих -> jätka 1.4
3 Неквалифицированных рабочих -> jätka 1.4

1.3 Для работы в каких областях Вы нанимали сотрудников из-за рубежа? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

1 Инфотехнология
2 Маркетинг и коммуникация
3 Продажи и отношения с клиентами
4 Промышленная технология
5 Руководство/управление проектами
6 Область финансов
7 Другая область

1.4 В настоящее время на Вашем предприятии работают иностранные сотрудники?

1 Да	2 Нет -> jätka 1.6

1.5 Сколько иностранных сотрудников в настоящее время работает на Вашем предприятии?
(Выберите один ответ)

- 1 1-5
- 2 6-10
- 3 11-15
- 4 Более 15

1.6 Собираетесь ли Вы в течение следующих двенадцати (12) месяцев нанимать ещё рабочую силу из-за рубежа? (Выберите один ответ)

1 Да	2 Нет -> jätka 2.1	3 Затрудняюсь ответить -> jätka 2.1

1.7 Из каких стран Вы планируете нанимать иностранных сотрудников на Ваше предприятие?
(При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

- 1 Из стран Европейского союза, Норвегии, Исландии, Лихтенштейна или Швейцарии
- 2 Из других стран
- 3 Затрудняюсь ответить

1.8 Сколько иностранных сотрудников Вы планируете нанять в течение следующих двенадцати (12) месяцев? (Выберите один ответ)

- 1 1-5
- 2 6-10
- 3 11-15
- 4 Более 15
- 5 Затрудняюсь ответить

1.9 В сотрудниках какого ранга Вы заинтересованы при найме их из-за рубежа? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

- 1 Ведущих специалистов/ специалистов
- 2 Квалифицированных рабочих -> jätka 1.11
- 3 Неквалифицированных рабочих -> jätka 1.11

1.10 Для работы в каких областях Вы заинтересованы при найме сотрудников из-за рубежа? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

- 1 Инфотехнология
- 2 Маркетинг и коммуникация
- 3 Продажи и отношения с клиентами
- 4 Промышленная технология
- 5 Руководство/управление проектами
- 6 Область финансов
- 7 Другая область

1.11 Каким образом Вы нашли/ планируете искать иностранных сотрудников? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

- 1 Воспользовались (воспользуемся) услугами фирм, предлагающих посреднические услуги по найму/аренде рабочей силы
- 2 Опубликовали (опубликуем) объявление о вакансиях на эстонских порталах по поиску работы
- 3 Опубликовали (опубликуем) объявление о вакансиях на портале EURES или на зарубежных порталах по поиску работы
- 4 Воспользовались (воспользуемся) зарубежными контактами/ помощью фирм-партнёров
- 5 Организовали (организуем) в выбранных странах рекламные кампании по найму рабочей силы / принимали участие (примем участие) в зарубежных ярмарках труда
- 6 Распространяли (распространим) предложение о работе в социальных сетях
- 7 Нанимали (наймём) живущих в Эстонии иностранных студентов
- 8 Другим образом. Как именно? _____

II Знания и опыт, касающиеся программы Work in Estonia

2.1 Оцените, пожалуйста, насколько хорошо Вы осведомлены о том, чем занимается программа Work in Estonia. (Выберите один ответ)

- 1 Ничего не слышали об этой программе -> jätka 3.1
- 2 Слышали об этой программе, но не пользовались её услугами -> jätka 3.1
- 3 В курсе того, чем занимается эта программа и пользовались её услугами

2.2 На сколько полезными для своего предприятия Вы считаете следующие услуги, которые предлагает программа Work in Estonia? (шкала от 1 до 4, 1 – абсолютно бесполезны, 4 – очень полезны; 5 – затрудняюсь ответить; 6 – не слышали о такой услуге)

1 Рекламные кампании за рубежом, знакомящие с работой в Эстонии (в 2018 году рекламные кампании прошли на Украине, в Турции, Латвии, Венгрии, Италии, Португалии, Словении, Болгарии, Грузии и Корее)

2 Разработанные программой Work in Estonia материалы по маркетингу и переселению (руководство по переезду в Эстонию „Relocation Guide“, видео, знакомящие с опытом найма рабочей силы за рубежом и т.п.).

3 Сайт программы Work in Estonia и социальные сети

4 Предлагаемое программой Work in Estonia пособие по найму рабочей силы, начиная с зарплаты от 2000 евро

5 Новостная рассылка о программе Work in Estonia для предприятий

6 Организованные программой Work in Estonia семинары/ мероприятия (например, *International Spouse Counselling Seminar*, встречи, посвящённые найму рабочей силы за рубежом, презентации программы Work in Estonia)

III Поиск иностранного сотрудника

3.1 Оцените, пожалуйста, насколько для Вашего предприятия важны следующие причины при найме иностранных сотрудников? (шкала от 1 до 4, 1- не важно, 4 – важно; 5 – затрудняюсь ответить)

1 В Эстонии не найти достаточное количество необходимых/ подходящих специалистов

2 Найм сотрудников из других стран предоставляет бóльший выбор

3 Нуждаемся в лучшем знании международного рынка

4 Хотим сами получить международный опыт в своей области деятельности

5 Нуждаемся в очень хороших знаниях иностранных языков

6 Мультикультурный коллектив способствует инновациям (обновлениям)

3.2 Оцените, пожалуйста, насколько серьёзными для Вашего предприятия являются следующие препятствия при найме иностранных сотрудников? (шкала от 1 до 4, 1 – очень серьёзное препятствие, 4 – абсолютно несерьёзное препятствие; 5- затрудняюсь ответить)

1 Найму рабочей силы из-за рубежа сопутствует большая административная нагрузка
2 Найму рабочей силы из-за рубежа препятствуют квоты
3 Высокие налоги на рабочую силу
4 Установленное требование по зарплате иностранной рабочей силы слишком высокое
5 Найм рабочей силы из-за рубежа слишком затратный по времени процесс, а сотрудники нужны срочно
6 Эстония - малоизвестная в мире страна
7 Реальная оценка квалификации кандидата сложна и требует времени
8 Уровень зарплат в Эстонии непривлекателен для иностранных сотрудников
9 Найм иностранного сотрудника сопряжён с культурными и языковыми барьерами
9 Другое препятствие. Какое именно? _____

IV Приём и адаптация иностранного сотрудника в Эстонии

4.1 Занимаются ли на Вашем предприятии поддержкой адаптации иностранных сотрудников (например, это является чьей-то обязанностью, предлагается обучение эстонскому языку, помощь в поиске жилья и т.п.)

1 Да. Какую поддержку предлагают иностранным сотрудникам? _____	2 Нет

4.2 Оцените, пожалуйста, насколько Вы удовлетворены следующими организационными моментами, связанными с приездом иностранных сотрудников в Эстонию? (шкала от 1 до 4, 1 – совершенно не удовлетворены, 4 – полностью удовлетворены; 5 – затрудняюсь ответить /не сталкивались)

4 Ходатайство о визе/виде на жительство перед прибытием иностранного сотрудника в Эстонию
5 Регистрация кратковременной работы иностранного сотрудника
6 Ходатайство о временном виде на жительство для иностранного сотрудника
7 Регистрация места жительства иностранного сотрудника в Эстонии
8 Открытие счёта в банке иностранному сотруднику

4.3 Оцените, пожалуйста, насколько Вы удовлетворены следующими услугами оказываемыми официальными учреждениями при приёме иностранных сотрудников, которые связаны с предоставлением информации и организацией найма персонала (шкала от 1 до 4, 1 – совершенно не удовлетворены, 4 – полностью удовлетворены; 5 – затрудняюсь ответить /не сталкивались)

1 Департамент полиции и погранохраны (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

2 Департамент полиции и погранохраны – консультации по вопросам миграции

3 Эстонские зарубежные представительства (общение насчёт визы/вида на жительство и т.п. темы, связанные с наймом иностранной рабочей силы)

4.4 Находитесь ли Вы в курсе того, участвовал ли кто-либо из Ваших иностранных сотрудников в Программе адаптации?

1 Да, иностранный сотрудник (иностранцы сотрудники) принимал(и) участие в Программе адаптации

2 Не в курсе того, принимал(и) ли иностранный сотрудник (иностранцы сотрудники) участие в Программе адаптации -> jätka 4.6

4.5 Как работодатель, ощутили ли Вы пользу от Программы адаптации для иностранного сотрудника?

1 Да, она уменьшила нашу нагрузку

2 Нет, не ощутили никакой поддержки

4.6 Оцените, пожалуйста, насколько Вы удовлетворены доступностью следующих услуг для иностранных сотрудников, предлагаемых государством? (шкала от 1 до 4, 1 – совершенно не удовлетворены, 4 – полностью удовлетворены; 5 – затрудняюсь ответить /не сталкивались)

1 Доступность помощи семейного врача

2 Доступность помощи врачей-специалистов

3 Поиск подходящего места в школе для ребёнка иностранного сотрудника

4 Поиск места в детском саду для ребёнка иностранного сотрудника

5 Участие в Программе адаптации, осуществляемой Министерством внутренних дел

6 Электронные услуги в Эстонии (например, есть ли информация на разных языках, умеет ли иностранный сотрудник ими пользоваться, может ли найти, где они находятся)

7 Бесплатное обучение языку

8 Участие в обучении длиною в жизнь/ в дополнительном обучении

4.7 Оцените, пожалуйста, насколько Вы удовлетворены возможностями поиска места жительства для иностранных сотрудников в Эстонии? (шкала от 1 до 4, 1 – совершенно не удовлетворены, 4 – полностью удовлетворены; 5 – затрудняюсь ответить /не сталкивались)

4.8 В какой поддержке от государства Вы нуждаетесь при найме иностранных сотрудников, а также по их адаптации? _____

V Отъезд иностранного сотрудника из Эстонии

5.1 Известно ли Вам, почему уехали из Эстонии иностранные сотрудники, работавшие на Вашем предприятии? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

- 1 Нашли подходящую работу за пределами Эстонии
- 2 Супруг/спутник жизни иностранного сотрудника не нашёл себе подходящего занятия/применения в Эстонии
- 3 В Эстонии тяжело адаптироваться
- 4 Иностраный сотрудник работал на основании временной визы и по её окончании вынужден был уехать из Эстонии
- 4 Другая причина. Какая именно? _____
- 5 Затрудняюсь ответить
- 6 Ни один из работающих на предприятии иностранных сотрудников ещё не уехал из Эстонии

5.2 Находитесь ли Вы в курсе того, что работодатель обязан извещать Департамент полиции и погранохраны о следующих вещах (в случае, если они ранее не отражены в регистре работы)? Да / Нет

- 1 Если остаётся незаключённым трудовой договор с зарегистрированным на краткосрочную работу иностранцем
- 2 Если зарегистрированный на работу иностранец не приступил к работе
- 3 Если меняются чётко прописанные условия работы в выданном иностранцу временном виде на жительство
- 4 Если трудовой договор иностранца прекращают преждевременно
- 5 Если иностранный сотрудник прекращает работу

5.3 Программа Work in Estonia предоставляет вспомогательную информацию, связанную с вопросами найма рабочей силы за рубежом и, по возможности, отражает возможности сотрудничества в своей новостной рассылке. Хотите ли Вы получать новостную рассылку?

1 Да -> Для получения новостной рассылки пройдите по ссылке: https://mailchi.mp/workinestonia/gv47hyx2wf	2 Нет

Анкета В (работодатели, не имеющие опыта найма рабочей силы из-за рубежа)

I Желание нанять рабочую силу из-за рубежа

1.1 Из каких стран Вы планируете нанимать иностранных сотрудников на Ваше предприятие в течение следующих двенадцати (12) месяцев? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)
1 Из стран Европейского союза, Норвегии, Исландии, Лихтенштейна или Швейцарии
2 Из других стран
3 Затрудняюсь ответить

1.2 Сколько иностранных сотрудников Вы планируете нанять в течение следующих двенадцати (12) месяцев? (Выберите один ответ)
1 1-5
2 6-10
3 11-15
4 Более 15
5 Затрудняюсь ответить

1.3 В сотрудниках какого ранга Вы заинтересованы при найме из-за рубежа? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)
1 Ведущих специалистов/ специалистов
2 Квалифицированных рабочих -> jätka 2.11
3 Неквалифицированных рабочих -> jätka 2.11

1.4 В работниках из каких областей Вы заинтересованы при найме из-за рубежа в течение следующих двенадцати (12) месяцев? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)
1 Инфотехнология
2 Маркетинг и коммуникация
3 Продажи и отношения с клиентами
4 Промышленная технология
5 Руководство/управление проектами
6 Область финансов
7 Другая область

II Осведомлённость и опыт, касающиеся программы Work in Estonia

2.1 Оцените, пожалуйста, насколько хорошо Вы осведомлены о том, чем занимается программа Work in Estonia. (Выберите один ответ)

- 1 Ничего не слышали об этой программе -> jätka 3.1
- 2 Слышали об этой программе, но не пользовались её услугами -> jätka 3.1
- 3 В курсе того, чем занимается эта программа и пользовались её услугами

2.2 Насколько полезными Вы считаете для своего предприятия следующие услуги, которые предлагает программа Work in Estonia? (шкала от 1 до 4, 1 – абсолютно бесполезны, 4 – очень полезны; 5 – затрудняюсь ответить; 6 – не слышали о такой услуге)

- 1 Рекламные кампании за рубежом, знакомящие с работой в Эстонии (в 2018 году рекламные кампании прошли на Украине, в Турции, Латвии, Венгрии, Италии, Португалии, Словении, Болгарии, Грузии и Корею)
- 2 Разработанные программой Work in Estonia материалы по маркетингу и переселению (руководство по переезду в Эстонию „Relocation Guide“, видео, знакомящие с опытом найма рабочей силы за рубежом и т.п.).
- 3 Сайт программы Work in Estonia и социальные сети
- 4 Предлагаемое программой Work in Estonia пособие по найму рабочей силы, начиная с зарплаты от 2000 евро
- 5 Новостная рассылка о программе Work in Estonia для предприятий
- 6 Организованные программой Work in Estonia семинары/ мероприятия (например, *International Spouse Counselling Seminar*, встречи, посвящённые найму рабочей силы за рубежом, презентации программы Work in Estonia)

III Найм иностранного сотрудника

3.1 Оцените, пожалуйста, насколько важны для Вашего предприятия следующие причины при найме иностранных сотрудников? (шкала от 1 до 4, 1- не важно, 4 – важно; 5 – затрудняюсь ответить)

- 1 В Эстонии не найти достаточное количество необходимых/ подходящих специалистов
- 2 Найм сотрудников из других стран предоставляет бóльший выбор
- 3 Нуждаемся в лучшем знании международного рынка
- 4 Хотим сами получить международный опыт в своей области деятельности
- 5 Нуждаемся в очень хороших знаниях иностранных языков
- 6 Мультикультурный коллектив способствует инновациям (обновлениям)

3.2 Оцените, пожалуйста, насколько серьёзными для Вашего предприятия являются следующие препятствия при найме иностранных сотрудников? (шкала от 1 до 4, 1 – очень серьёзное препятствие, 4 – абсолютно несерьёзное препятствие; 5- затрудняюсь ответить)

1 Найму рабочей силы из-за рубежа сопутствует большая административная нагрузка
2 Найму рабочей силы из-за рубежа препятствуют квоты
3 Высокие налоги на рабочую силу
4 Установленное требование по зарплате иностранной рабочей силы слишком высокое
5 Найм рабочей силы из-за рубежа слишком затратный по времени процесс, а сотрудники нужны срочно
6 Эстония - малоизвестная в мире страна
7 Реальная оценка квалификации кандидата сложна и требует времени
8 Уровень зарплат в Эстонии непривлекателен для иностранных сотрудников
9 Найм иностранного сотрудника сопряжён с культурными и языковыми барьерами
10 Другое препятствие. Какое именно? _____

3.3 Каким образом Вы планируете искать иностранных сотрудников? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

1 Воспользуетесь услугами фирм, предлагающих посреднические услуги по найму/аренде рабочей силы
2 Опубликуете объявление о вакансиях на эстонских порталах по поиску работы
3 Опубликуете объявление о вакансиях на портале EURES или на зарубежных порталах по поиску работы
4 Воспользуетесь зарубежными контактами/ помощью фирм-партнёров
5 Организуете в выбранных странах рекламные кампании по найму рабочей силы
6 Распространите предложение о работе в социальных сетях
7 Наймёте живущих в Эстонии иностранных студентов
8 Другим образом. Как именно? _____

3.4 В какой поддержке от государства Вы нуждаетесь при найме иностранных сотрудников?

3.5 Программа Work in Estonia предоставляет вспомогательную информацию, связанную с вопросами найма рабочей силы за рубежом и отражает возможности сотрудничества в своей новостной рассылке. Хотите ли Вы получать новостную рассылку?

Да -> Для получения новостной рассылки
 пройдите по ссылке:
<https://mailchi.mp/workinestonia/gv47hyx2wf>

2 Нет

5.3. Tööandjate küsitluse inglisekeelne ankeet

1. How many employees are there in your company?

JUHUL, KUI VASTAJA EI TEA TÄPSET TÖÖTAJATE ARVU, SIIS PALUGE TAL ÖELDA LIGIKUADNE ARV.

_____ - JUHUL, KUI ETTEVÖTTES ON VÄHEM KUI 5 TÖÖTAJAT, SIIS TÄNAGE JA LÕPETAGE

2. Have you hired employees from abroad (from the European Union or other countries) for your company over the last 5 years? Do not include temporary agency workers, teleworkers, posted workers or seasonal workers.

SELGITUS KÜSITLEJALE: In the case of temporary agency work, a contract of employment is concluded between a temporary agency worker and a rental agency, under which the employee goes to work (on a temporary basis) with a third party (the company looking for more workforce). By teleworking, we mean a situation where an employee hired from a foreign country does not live in Estonia but performs his/her duties from a foreign country using information technology tools. In the case of posted workers, the employee has been posted to Estonia to provide the service for a specified period. Seasonal work is linked to a certain time of year, when demand for the workforce is significantly higher than at other times due to the season.

1 Yes

2 No – JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 3

JUHUL, KUI K2=JAH: We would like to ask you some further questions about hiring foreign workers. You will be able to answer the questions either by phone or online. If you prefer to answer online, we will send you an email with a link to the survey questionnaire. The online questionnaire can be filled in Estonian, Russian or English.

How do you prefer to answer the questions?

5. By telephone -JÄTKAKE ANKEEDIGA A
6. Online

JUHUL, KUI SOOVIB VASTATA VEEBIS:

Please give us the email address where we could send the questionnaire:

Thank you very much! We will send you the questionnaire tomorrow morning.

We have another request for you regarding this survey. We would also like to interview employees whom your company has hired from foreign countries during the last three years (from 2016 to the end of 2018). If you agree, we will also send you a separate e-mail with a questionnaire for those employees, and please kindly forward it to the relevant employees. The foreign workers who were hired in the period 2016-2018 but who have finished working in your company would also be eligible respondents. The employee questionnaire is also anonymous, i.e., employees are not asked for the name of the company. The questionnaire can be completed in Estonian, Russian or English.

Do you agree to forward the survey questionnaire to the foreign employees of your company?

5. Yes
6. No

KUI JAH:

Shall we send the employee questionnaire to the email address you provided?

- 5. Yes
- 6. No. Please provide us with the e-mail address where we could send the employee questionnaire:
.....

3. Are you planning to hire a workforce from abroad (from the European Union or other countries) in the next 12 months? (here we do not mean temporary agency workers, teleworkers, or posted workers)		
1 Yes	2 No – JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 4	3 I don't know -> JÄTKAKE KÜSIMUSEGA 5

JUHUL KUI K3=JAH: We would like to ask you some further questions about hiring foreign workers. You will be able to answer the questions either by phone or online. If you prefer to answer online, we will send you an email with a link to the survey questionnaire. The online questionnaire can be filled in Estonian, Russian or English.

How do you prefer to answer the questions?

- 5. By telephone -JÄTKAKE ANKEEDIGA B
- 6. Online

JUHUL, KUI SOOVIB VASTATA VEEBIS:

Please give us the email address where we could send the questionnaire:

Thank you very much! We will send you the questionnaire tomorrow morning.

JUHUL, KUI K2=EI JA K3=EI:

4. Why have you not hired or why are you not planning to hire a workforce from abroad? (choose multiple options if necessary)
1 There is no need/we can find enough employees from Estonia
2 Recruiting from abroad is more time and money consuming and involves the risk of the employee returning soon to his or her home country.
3 Language barriers
4 Too complicated legislative requirements and formalities
5 Possible cultural barriers, including differences in work culture
6 Foreigners have too high expectations for wages
7 There is no good source of information regarding where and how to look for foreign workers
8 Other reasons? _____

5. Have you heard about the activities of the Work in Estonia program?	
1 Yes	2 No

Questionnaire A (Employers with foreign workers recruitment experience)

I Foreign workers recruitment experience

1.1 What countries are foreign workers from that you have employed in your company? (Select multiple options if necessary)

1 from the European Union, Norway, Iceland, Lichtenstein or Switzerland

2 From other countries

1.2 What is the professional level of the employees whom you recruited from abroad? (Select multiple options if necessary)

1 Top specialists / specialists

2 Skilled workers -> jätka 1.4

2 Unskilled workers -> jätka 1.4

1.3 What is the area of activity of the staff you have recruited from abroad? (Select multiple options if necessary)

1 IT

2 Marketing and communication

3 Sales and customer relationships

4 Industrial technology

5 Management/project management

6 Finance

7 Other

1.4 Do you currently have foreign workers employed in your company?

1 Yes

2 No -> jätka 1.6

1.5 How many foreign workers are currently employed in your company? (Choose one answer)

1 1-5

2 6-10

3 11-15

4 More than 15

1.6 Do you plan to hire more workers from abroad over the next 12 months? (Choose one answer)

1 Yes

2 No -> jätka 2.1

3 I don't know -> jätka 2.1

1.7 Which countries are you planning to recruit foreign workers to your company from? (Select multiple options if necessary)

1 from the European Union, Norway, Iceland, Lichtenstein or Switzerland

2 From other countries

3 I don't know yet

1.8 How many foreign workers are you planning to recruit over the next 12 months? (Choose one answer)

1 1-5

2 6-10

3 11-15

4 More than 15

3 I don't know yet

1.9 What is the professional level of the staff you are interested in recruiting from abroad? (Select multiple options if necessary)

1 Top specialists / specialists

2 Skilled workers -> jätka 1.11

2 Unskilled workers -> jätka 1.11

1.10 What is the area of activity of the staff you are interested in recruiting from abroad?? (Select multiple options if necessary)

1 IT

2 Marketing and communication

3 Sales and customer relationships

4 Industrial technology

5 Management/project management

6 Finance

7 Other

1.11 How did you find, or how are you planning to find foreign workers? (Select multiple options if necessary)
1 We use the services of a recruitment company
2 We publish a job offer on Estonian job portals
3 We publish a job offer on EURES or job portals of foreign countries
4 We use the help of foreign contacts/partner companies
5 We organize recruitment and marketing campaigns in selected countries/we participate in foreign job fairs
6 We distribute a job offer on social media networks
7 We recruit foreign students residing in Estonia
8 Other. Why? _____

II Awareness and experience with the Work in Estonia program

2.1 Please evaluate how familiar you are with the activities of the Work in Estonia program. (Choose one answer)
1 I have never heard of this program -> jätkä 3.1
2 I have heard of this program, but I have not used the services -> jätkä 3.1
3 I am familiar with the activities of the program and have also used the services

2.2 In your opinion, how useful are the following activities of Work in Estonia for your company? (scale 1-4, 1 - not useful at all, 4 - very useful; 5 - I don't know; 6 - have not heard about this activity)
1 Campaigns in foreign countries (2018 Ukraine, Turkey, Latvia, Hungary, Italy, Portugal, Slovenia, Bulgaria, Georgia, Korea) to promote employment in Estonia
2 Marketing and relocation materials developed by Work in Estonia (Handbook "Relocation Guide" for becoming adapted to Estonia, videos introducing foreign recruitment, etc.).
3 "Work in Estonia" website and social media channels
4 Foreign recruitment support offered by "Work in Estonia," starting from the salary level of 2000 EUR
5 "Work in Estonia" newsletter for companies
6 Workshops/events organized by Work in Estonia (e.g., <i>International Spouse Counseling Seminar</i> , Foreign Recruitment Meetings, Work in Estonia Presentations)

III Finding a foreign worker

3.1 In your opinion, how important are the following reasons for recruiting foreign workers to your company. (scale 1-4, 1- unimportant, 4 - important; 5 - I don't know)

- 1 There are no sufficient number of necessary/ suitable specialists in Estonia
- 2 Recruiting from foreign countries allows for more choice
- 3 We need better knowledge of the international market
- 4 We want to gain international experience in our field of activity
- 5 We need very good foreign language skills
- 6 A multicultural working environment fosters innovation

3.2 In your opinion, how important are the following hurdles in finding foreign employees for your company. (scale 1-4, 1 - a very important hurdle, 4 - no major hurdle at all; 5- don't know)

- 1 Recruiting from a foreign country involves a major administrative burden for the company
- 2 Recruiting from a foreign country is hampered by a quota
- 3 High labor taxes
- 4 The salary requirement set for foreign employees is too high
- 5 Recruitment from abroad is a time-consuming process, but employees are urgently needed
- 6 Estonia is little known in the world
- 7 Evaluating a candidate's real qualifications is complex and time-consuming
- 8 Estonian wage level is not attractive to foreign employees
- 9 Recruitment of foreign employees involves cultural and linguistic barriers in the company
- 10 ther. What? _____

IV Recruitment and adaptation of foreign employees in Estonia

4.1 Is your company engaged in supporting the adaptation of foreign employees (e.g., someone has been assigned with this duty, Estonian language training and support in finding housing is provided, etc.)

1 Yes. What kind of support is offered to foreign workers? _____	2 No

4.2 Please rate how satisfied you are with the organization of the following steps necessary for bringing foreign workers to Estonia (scale 1-4, 1 - not satisfied at all, 4 - I'm very satisfied; 5 - I don't know/ I am not familiar with them)

4 Application for visa/residence permit for a foreign employee before their arrival in Estonia

5 Registration for short-term employment of a foreign employee

6 Application for a temporary residence permit for a foreign employee

7 Registration of the place of residence of a foreign employee in Estonia

8 Opening an account for a foreign employee

4.3 Please rate how satisfied you are with the services of the following authorities in providing information and organizing procedures for recruiting external staff (scale 1-4, 1 - not satisfied at all, 4 - very satisfied; 5 - I don't know/ I am not familiar with the issue)

1 Police and Border Guard Board (website, requesting information via e-mail or phone, direct contact at service points)

2 Migration counseling of the Police and Border Guard Board

3 Estonia's foreign missions (communication on foreign recruitment issues, including issues related to visa/residence permit, etc.)

4.4 Are you aware of any of your foreign employees who have participated in the Welcoming Program for newly arrived immigrants?

1 Yes, foreign employee(s) have participated in the Welcoming Program

2 I am not aware whether foreign employee(s) have been or are currently involved in the Welcoming Program -> jätkka 4.6

4.5 Do you, as an employer, feel that the support of the Welcoming Program in adapting foreign employees to Estonia helps?

1 Yes, it has reduced our burden

2 I feel no support from this

4.6 Please rate how satisfied you are with the availability of the following state-provided services for foreign employees? (scale 1-4, 1 - not satisfied at all, 4 - very satisfied; 5 - I don't know/I am not familiar with the issue)

1 Availability of the family physician

1 Availability of the specialized medical care

3 Finding a school placement suitable for a child of a foreign employee

3 Finding a kindergarten placement suitable for a child of a foreign employee

5 Participation in the Welcoming Program implemented by the Ministry of the Interior

6 Estonian e-services (e.g., whether the information is available in different languages, whether the foreign employee can use it, whether the foreign employee will be able to find it)

7 Free language learning

8 Participation in lifelong learning / continuing education

4.7 Please rate how satisfied you are with the possibilities of finding a place of residence for foreign employees in Estonia? (scale 1-4, 1 - not satisfied at all, 4 - very satisfied; 5 - I don't know/I am not familiar with the issue)

4.8 What kind of support would you require from the state in recruiting a foreign employee and supporting the adaptation of the foreign employee? _____

V Foreign employee leaving Estonia

5.1 Why to your knowledge have any foreign employees who have worked in your company left Estonia? (Select multiple options if necessary)

1 A professional challenge outside of Estonia is found

2 The foreign employee's partner/spouse cannot find a suitable application

3 It is difficult to adapt to Estonia

4 The foreign employee worked on a temporary visa, and when it expired, he/she had to leave Estonia

4 Other. What? _____

5 I don't know

6 No foreign employee working in the company has left Estonia

5.2 Are you aware of the employer's obligations to notify the Police and Border Guard Board of the following circumstances (if they have not already been recorded in the employment register)? Yes /No

1 The contract of employment was not concluded with a foreigner who registered for short-term employment

2 The foreigner who registered for employment has not started work

3 The employment conditions specified in the temporary residence permit issued to the foreigner changed

4 The contract of employment with the foreigner was terminated prematurely

5 The foreign employer stopped working

5.3 Work in Estonia provides helpful information on issues related to foreign recruitment and introduces cooperation opportunities in its newsletter. Do you wish to join this newsletter?

1 Yes-> You can join the newsletter here:

<https://mailchi.mp/workinestonia/gv47hyx2wf>

2 No

Questionnaire B (Employers without foreign workers recruitment experience)

I Wishing to recruit foreign workers

1.1 From which countries are you planning to recruit foreign employees for your company in the next 12 months? (Select multiple options if necessary)
1 from the European Union, Norway, Iceland, Lichtenstein or Switzerland
2 From other countries
3 I don't know yet

1.2 How many foreign employees are you planning to recruit in the next 12 months? (Choose one answer)
1 1-5
2 6-10
3 11-15
4 More than 15
3 I don't know yet

1.3 What is the professional level of the employees you are planning to recruit from abroad over the next 12 months? (Select multiple options if necessary)
1 Top specialists / specialists
2 Skilled workers -> jätka 2.1
2 Unskilled workers -> jätka 2.1

1.4 Employees from which area of activity are you planning to recruit from abroad over the next 12 months? (Select multiple options if necessary)
1 IT
2 Marketing and communication
3 Sales and customer relationships
4 Industrial technology
5 Management/project management
6 Finance
7 Other

II Awareness and experience with the Work in Estonia program

2.1 Please evaluate how familiar you are with the activities of the Work in Estonia program.

1 I have never heard of this program -> jätkä 3.1

2 I have heard of this program, but I have not used the services -> jätkä 3.1

4 I am familiar with the program activities and have used the services

2.2 In your opinion, how useful are the following activities of the Work in Estonia program for your company? (scale 1-4, 1 - not useful at all, 4 - very useful; 5 - I don't know, 6 - I have never heard of this activity)

1 Campaigns in foreign countries (2018 Ukraine, Turkey, Latvia, Hungary, Italy, Portugal, Slovenia, Bulgaria, Georgia, Korea) to promote employment in Estonia

2 Marketing and relocation materials developed by Work in Estonia (Handbook "Relocation Guide" for becoming adapted in Estonia, videos introducing foreign recruitment, etc.).

3 "Work in Estonia" website and social media channels

4 Foreign recruitment support offered by "Work in Estonia," starting from the salary level of 2000 EUR

5 "Work in Estonia" newsletter for companies

6 Workshops/events organized by Work in Estonia (e.g., *International Spouse Counseling Seminar*, Foreign Recruitment Meetings, Work in Estonia Presentations)

III Recruitment of a foreign employee

3.1 Please rate how important the following reasons are for recruiting foreign workers for your company. (scale 1-4, 1- not important at all, 4 - very important; 5 - I don't know)

1 There are no sufficient number of necessary/ suitable specialists in Estonia

2 Recruiting from abroad allows more choices

3 We need better knowledge of the international market

4 We want to gain international experience in our field of activity

5 We need very good foreign language skills

6 A multicultural working environment fosters innovation

3.1 Please rate how important the following reasons are for recruiting foreign workers for your company. (scale 1-4, 1- not important at all, 4 - very important; 5 - I don't know)

1 Recruiting from a foreign country involves a major administrative burden for the company

2 Recruiting from a foreign country is hampered by a quota

3 High labor taxes

4 The salary requirement set for foreign employees is too high

5 Recruitment from abroad is a time-consuming process, but employees are urgently needed

6 Estonia is little known in the world

7 Evaluating a candidate's real qualifications is complex and time-consuming

8 Estonian wage levels are not attractive to foreign employees

9 Recruitment of foreign employees involves cultural and linguistic barriers in the company

10 Other. What? _____

3.3 How do you plan to find foreign employees? (Select multiple options if necessary)

1 We use the services of a recruitment company

2 We publish a job offer on Estonian job portals

3 We publish a job offer on EURES or job portals of foreign countries

4 We use the help of foreign contacts/partner companies

5 We organize recruitment and marketing campaigns in selected countries

6 We distribute a job offer on social media networks

7 We recruit foreign students residing in Estonia

8 Other. Why? _____

3.4 What kind of support would you need from the state when recruiting a foreign employee?

3.5 Work in Estonia provides helpful information on issues related to foreign recruitment and introduces cooperation opportunities in its newsletter. Do you wish to join this newsletter?

1 Yes-> You can join the newsletter here:
<https://mailchi.mp/workinestonia/gv47hyx2wf>

2 No

5.4. Välis töötajate küsitluse eestikeelne ankeet

CAWI KÜSIMUSTIK

I KONTROLLKÜSIMUSED - EESTISSE TULEKU AEG JA PÕHJUSED

1.1 Millal saabusite Eestisse elama? (kuu ja aasta) -> Lõpeta ankeet, kui ei ole 2016-2018

1.2 Mis oli Teie Eestisse tuleku peamiseks põhjuseks?

1 Tulin siia tööle

2 Tulin perekondlikel põhjustel -> Lõpeta ankeet

3 Tulin õppima -> Lõpeta ankeet

4 Taotlesin rahvusvahelist kaitset -> Lõpeta ankeet

8 Muu põhjus. Mis? _____ -> Lõpeta ankeet

II EESTISSE SAABUMINE

2.1 Mis on Teie Eestis viibimise alus?

1 Olen mõne Euroopa Liidu liikmesriigikodanik

2 Olen Islandi, Lichtensteini, Norra või Šveitsi kodanik

3 Olen Eestis tähtajalise elamisloa alusel

4 Olen Eestis lühiajalise registreeringu alusel (d-viisa, lühiajaline töötamine)

5 Ei tea, millisel alusel siin elan või töötan

6 Minu Eestis viibimisel puudub seaduslik alus

2.2 Kas tulite Eestisse üksi või koos elukaaslase/perega (perega koos tulemiseks peetakse ka seda, kui pere järgnes 1 aasta jooksul)? (Vajadusel märkige mitu varianti)

1 Üksi

2 Elukaaslase/abikaasaga

3 Lapse/lastega

4 Tulin elukaaslasele/abikaasale/perele järgi

2.3 Miks otsustasite Eestisse tööle tulla? (Vajadusel märkige mitu varianti)

1 Minuga võttis ühendust värbaja / Eesti tööandja tegi ahvatleva pakkumise

2 Soovisin töötada välismaal ja leidsin sobiva tööpakkumuse Eestist

3 Soovisin töötada välismaal ja Eesti tundus huvitav paik

4 Olen Eestis varem õppinud/elanud/töötanud ja meeldib siin

5 Tunnen Eestis elavaid inimesi

6 Muu. Mis? _____

2.4 Kas kaalusite peale Eesti ka teisi riike tööle asumiseks?

1 Jah. Milliseid riike? _____

2 Ei

2.5 Mis kanalitest olete otsinud infot Eestis elamise ja töötamise kohta? (Vajadusel märkige mitu varianti)

1 Google'ist

2 Riikide edetabelitest

3 Sotsiaalmeediast

4 Eestis elavatelt tuttavatelt/sugulastelt

5 workinestonia.com veebileheküljelt

6 Muudelt Eestit tutvustavatelt veebilehtedelt

7 Töövahendus-/värbamisfirmalt

8 Tööandjalt

9 Muu. Mis? _____

Tingimuslik küsimus: kui on märkinud küsimuses 2.5 variandi 5

2.6 Kuidas hindate workinestonia.com veebilehe kasulikkust Eestis elamise ja töötamise kohta info hankimisel? (skaala 1-5, 1 – ei ole üldse kasulik, 5 – on väga kasulik; 6 – ei oska öelda)**2.7 Kas olete Eestis töökohti vahetanud?**

1 Jah

2 Ei

2.8 Palun hinnake oma kogemust tööle värbamise/töökohta leidmise protsessiga. (skaala 1-5, 1 – väga negatiivne, 5 – väga positiivne; 6 – ei oska öelda)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

III VASTUVÕTMINE**3.1 Palun hinnake, kuidas kulges viisa/elamisloa taotlemise protsess enne Eestisse saabumist. (skaala 1-5, 1 – taotlemine oli väga keeruline, 5 – taotlemine oli väga lihtne; 6 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)**

Kui vastanud 1-2 -> Soovi korral selgitage oma vastust _____

3.2 Palun hinnake, kuidas kulges elamisloa taotlemise protsess Eestis. (skaala 1-5, 1 – taotlemine oli väga keeruline, 5 – taotlemine oli väga lihtne; 6 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)

Kui vastanud 1-2 -> Soovi korral selgitage oma vastust _____

3.3 Palun hinnake, kuidas kulges ID-kaardi taotlemise protsess Eestis. (skaala 1-5, 1 – taotlemine oli väga keeruline, 5 – taotlemine oli väga lihtne; 6 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

3.4 Palun hinnake, kui võrd rahul olete järgmiste ametiasutuste teenustega Eestis (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse rahul, 4 – olen väga rahul; 5 – ei oska öelda; 6 -ei ole kokku puutunud)

1 Politsei- ja Piirivalveamet (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt) teeninduspunktides)

2 Politsei- ja Piirivalveameti migratsiooninõustajad

3 Eesti välisesindused (suhtlus viisa/elamisloa jm seotud teemadel)

4 Haigekassa (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt teeninduspunktides)

5 Maksu- ja Tolliamet (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt teeninduspunktides)

7 Sotsiaalkindlustusamet (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt teeninduspunktides)

8 Töötukassa (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt teeninduspunktides, karjäärinõustamine)

9 Tööinspeksioon (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt teeninduspunktides)

10 Kohalik omavalitsus (veebileht, info küsimine e-posti või telefoni teel, otsekontakt teeninduspunktides)

11 Rahvusvaheline maja Tallinnas või Tartus

3.5 Kas leidsite endale elamispinna Eestis juba enne Eestisse jõudmist? (elamispinna all ei peeta silmas hotelli, sõbra korterit, ajutiselt töökohas ööbimist vms)

1 Jah, leidsin enne Eestisse jõudmist

2 Ei, leidsin pärast Eestisse jõudmist

3 Ei ole Eestis püsivat elamispinna

3.6 Palun hinnake oma kogemust elamispinna leidmise protsessiga Eestis. (skaala 1-5, 1 – elukoha leidmine oli väga keeruline, 5 – elukoha leidmine oli väga lihtne; 5 – ei oska öelda/ei ole ise otsinud)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

3.7 Palun hinnake, mil määral saite tuge Eestisse elama asumisel oma esimeselt tööandjalt, kui Eestis tööle asusite? (skaala 1-5, 1 – ei saanud tööandjalt üldse tuge, 5 – sain tööandjalt palju tuge; 6 – ei vajanud tuge; 7 – ei olnud tööandjat)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

IV SISSEELAMINE

4.1 Palun hinnake, kuidas kulges (esimesse) töökohta sisseelamine Eestis. (skaala 1-5, 1 – läks väga raskelt ja aeglaselt, 5 – sisseelamine oli väga lihtne ja kiire; 6 – ei oska öelda)

Soovi korral selgitage oma vastust, mis vastas ja mis ei vastanud ootustele? _____

4.2 Kas olete kuulnud uussisserändajatele suunatud Kohanemisprogrammist?

1 Ei ole kuulnud -> jätkage 4.5

2 Olen programmist kuulnud, aga ei ole täpsemalt kursis -> jätkage 4.5

3 Olen programmi tegevustega kursis

4.3 Kas olete osalenud Kohanemisprogrammi koolitustel?

1 Jah.

Millistel? (Vajadusel valige mitu varianti)

1. Baasmoodul
2. Töö- ja ettevõtluse moodul
3. Õppimise moodul
4. Teaduse moodul
5. Pere moodul
6. Algtasemel keeleõppe moodul

2 Ei -> jätkka 4.5

4.4 Palun hinnake, kui rahul olete Kohanemisprogrammi koolitustega. (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse rahul, 4 – olen väga rahul; 5 – ei oska öelda)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.5 Palun hinnake, millisena tajute kohalikest elanikest töökaaslaste suhtumist endasse. (skaala 1-5, 1 – suhtumine on väga negatiivne, 5 – suhtumine on väga positiivne; 6 – ei oska öelda)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.6 Palun hinnake, millisena tajute tööväliselt kohalike elanike suhtumist endasse. (skaala 1-5, 1 – suhtumine on väga negatiivne, 5 – suhtumine on väga positiivne; 6 – ei oska öelda)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.6 Palun hinnake, kui kerge on kohalike elanikega sõprussuhteid luua (skaala 1-5, 1 – väga raske, 5 – väga kerge; 6 – ei oska öelda)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.7 Palun hinnake, kui võrd saite/saate kohalike elanikega suhtlemisest tuge Eestisse sisseelamisel? (skaala 1-5, 1 – ei saa üldse tuge, 5 – saan olulist tuge; 6 – ei oska öelda/ei suhtlegi)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.8 Palun hinnake, kui võrd saate siinse rahvusvahelise kogukonnaga suhtlemisest tuge Eestisse sisseelamisel? (skaala 1-5, 1 – ei saa üldse tuge, 5 – saan olulist tuge; 6 – ei oska öelda/ei suhtlegi)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.9 Palun hinnake, kui võrd rahul olete järgmiste riigi poolt pakutavate teenuste kättesaadavusega Eestis? (skaala 1-4, 1 – ei ole üldse rahul, 4 – olen väga rahul; 5 – ei oska öelda/ei ole kokku puutunud)

- 1 Perearsti kättesaadavus. Soovi korral selgitage oma vastust _____
- 2 Eriarstiabi kättesaadavus. Soovi korral selgitage oma vastust _____
- 3 Lapsele sobiva koolikoha leidmine. Soovi korral selgitage oma vastust _____
- 4 Lapsele sobiva lapsehoiu/lasteaiakoha leidmine. Soovi korral selgitage oma vastust _____
- 5 Siseministeeriumi rakendatavas Kohanemisprogrammis osalemine. Soovi korral selgitage oma vastust - _____
- 6 Eesti e-teenused (nt kas info on erinevates keeltes, kas oskate kasutada, kas leiate üles). Soovi korral selgitage oma vastust _____
- 7 Tasuta keeleõpe. Soovi korral selgitage oma vastust _____
- 8 Osalemine elukestvas õppes/ täiendkoolitustel. Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.10 Kas olete osalenud/osalet eesti keele kursustel?

1. Jah

2 Ei

Tingimuslik küsimus: kui on märkinud küsimuses 2.2 variandi 2

4.11 Palun hinnake, kui lihtne on olnud Teie elukaaslasel/abikaasal Eestis professionaalset rakendust leida? (skaala 1-5, 1 – väga raske, 5 – väga lihtne; 6 – ei oska öelda/ei ole vajadust)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.12 Palun hinnake, kui lihtne või raske on Teie arvates teha Eestis tööalast karjääri? (skaala 1-5, 1 – väga raske, 5 – väga lihtne; 6 – ei oska öelda/ei ole vajadust)

Soovi korral selgitage oma vastust _____

4.13 Milliste kohanemist takistavate probleemidega puutute veel igapäevaelus Eestis kokku?

V ELAMINE EESTIS

5.1. Mis Teile Eestis elamise juures kõige rohkem meeldib?

5.2. Mis Teile Eestis elamise juures kõige vähem meeldib?

5.3 Kas soovitaksite Eestis elamist ja töötamist teistele välismaalastele? (skaala 1-5, 1 – kindlasti ei soovitaks, 5 – kindlasti soovitaks, 6 – ei oska öelda)

5.4 Kui kaua plaanite veel Eestis elada? (valida sobiv variant)

- 1 1-2 aastat
- 2 2-5 aastat
- 3 Kauem kui 5 aastat
- 4 Võimalik, et jäängi Eestisse
- 5 Soovin jääda Eestisse, kuid vahepeal elada ka mujal
- 6 Ei ole veel otsustanud

VI TAUST**6.1 Millises riigis elasite enne Eestisse saabumist?**

6.2 Mis on Teie kodakondsus? Juhul, kui Teil on mitme riigi kodakondsus, siis palun pange need kõik kirja.

6.3 Mis soost Te olete?

1 Naine	2 Mees	3 Muu/ei soovi määratleda

6.4 Kui vana Te olete?

6.5 Mis on Teie haridustase?

- 1 Alg- või põhiharidus
- 2 Keskkharidus
- 3 Kutseharidus pärast põhiharidust
- 4 Kutsekeskkharidus, kutseharidus keskkhariduse baasil, keskeriharidus
- 5 Kõrgharidus

6.6 Kas olete lisaks Eestile ka mõnes teises välisriigis töötamise eesmärgil elanud?

1 Jah. Millises riigis/millistes riikides olete töötamise eesmärgil veel elanud? _____	2 Ei

6.7 Kas Te praegu töötate?

1 Jah	2 Ei -> lõpeta ankeet

6.8 Kas Te töötate täis- või osalise koormusega?

1 Töötan täiskoormusega	2 Töötan osalise koormusega -> jätkka 6.10

6.9 Millisesse vahemikku jääb Teie netopalk praeguses töökohas ühes kuus?

- 1 Kuni 1039 EUR -> lõpeta ankeet
- 2 1040-1553 EUR -> lõpeta ankeet
- 3 1554-1883 EUR -> lõpeta ankeet
- 4 1884-2825 EUR -> lõpeta ankeet
- 5 2826-3856 EUR -> lõpeta ankeet
- 5 Suurem kui 3856 EUR -> lõpeta ankeet
- 6 Ei soovi öelda /ei tea -> lõpeta ankeet

6.10 Kui mitu tundi nädalas Te töötate? Juhul, kui see on varieeruv, siis palun mõelge viimase nädala peale, mil Te töötasite.

_____ tundi

6.11 Milline on Teie netopalk praeguses töökohas ühes kuus? Juhul, kui Te ei soovi märkida täpset summat, siis märkige ligikaudne summa.

_____ EUR

5.5. Välistöötajate küsitluse venekeelne ankeet

Анкета CAWI

Контрольные вопросы– время приезда в Эстонию и причины

1.1 Когда Вы приехали жить в Эстонию? (месяц и год) -> Lõpeta ankeet, kui ei ole 2016-2018

1.2 Что послужило основной причиной Вашего переезда в Эстонию?

- 1 Приехали сюда на работу
- 2 Переехали по семейным обстоятельствам -> Lõpeta ankeet
- 3 Приехали учиться -> Lõpeta ankeet
- 4 Ходатайствовали о международной защите -> Lõpeta ankeet
- 5 Другая причина. Какая именно? _____ -> Lõpeta ankeet

II Прибытие в Эстонию

2.2 На основании чего Вы находитесь в Эстонии?

- 1 Являюсь гражданином одной из стран Евросоюза
- 2 Являюсь гражданином Исландии, Лихтенштейна, Норвегии или Швейцарии
- 3 Нахожусь в Эстонии на основании временного вида на жительство
- 4 Нахожусь в Эстонии на основании регистрации краткосрочной работы (виза D, краткосрочная работа)
- 5 Не знаю, на основании чего я здесь живу или работаю
- 6 У меня отсутствует законное основание на нахождение в Эстонии

2.2 Вы приехали в Эстонию один/одна или с семьёй/спутником жизни (приезд с семьёй считается и тогда, когда семья возникла в течение 1 года после переезда)? (При необходимости отметьте несколько вариантов ответов)

- 1 Один/одна
- 2 Со спутником (спутницей) жизни/ с супругом (супругой)
- 3 С ребёнком/ с детьми
- 4 Приехали к спутнику (спутнице) жизни/ супругу (супруге) / семье

2.3 Почему Вы приняли решение приехать в Эстонию на работу? (При необходимости отметьте несколько вариантов ответов)

- 1 Со мной связался представитель фирмы, занимающейся наймом персонала / эстонский работодатель сделал заманчивое предложение
- 2 Хотели работать за границей и нашли подходящую вакансию в Эстонии
- 3 Хотели работать за границей и Эстония показалась интересным местом
- 4 Раньше в Эстонии учились/жили/работали и здесь понравилось
- 5 Знаю живущих в Эстонии людей
- 6 Другая причина. Какая именно? _____

2.4 Рассматривали ли Вы возможность работы в других странах, помимо Эстонии?

1 Да. В каких странах? _____	3 Нет

2.5 Какими каналами Вы пользовались для поиска информации о жизни и работе в Эстонии?
(При необходимости отметьте несколько вариантов ответов)

1 Google

2 Рейтинги стран

3 Социальные сети

4 Живущие в Эстонии знакомые /родственники

5 Сайт workinestonia.com

6 Другие сайты, знакомящие с Эстонией

7 Фирма, предлагающая посреднические услуги по найму/аренде рабочей силы

8 Работодатель

9 Другие каналы. Какие именно? _____

Tingimuslik küsimus: kui on märkinud küsimuses 2.5 variandi 5

2.7 Как бы Вы оценили пользу сайта workinestonia.com с точки зрения получения информации о жизни и работе в Эстонии? (шкала от 1 до 5, 1 – абсолютно бесполезен, 5 – очень полезен; 6 – затрудняюсь ответить)

2.7 Меняли ли Вы в Эстонии место работы?

1 Да

2 Нет

2.8 Оцените, пожалуйста, Ваш опыт процесса найма на работу/ процесс поиска работы. (шкала от 1 до 5, 1 – очень негативный, 5 – очень позитивный; 6 – затрудняюсь ответить)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

III Принятие в Эстонии

3.1 Оцените, пожалуйста, как проходил процесс ходатайства о визе/ виде на жительство перед прибытием в Эстонию. (шкала от 1 до 5, 1 – процесс ходатайства был очень сложным, 5 – процесс ходатайства был очень простым; 6 – затрудняюсь ответить/ не сталкивались)

Kui vastanud 1-2 -> При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

3.2 Оцените, пожалуйста, как проходил процесс ходатайства о виде на жительство в Эстонии. (шкала от 1 до 5, 1 – процесс ходатайства был очень сложным, 5 – процесс ходатайства был очень простым; 6 – затрудняюсь ответить/ не сталкивались)

Kui vastanud 1-2 -> При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

3.3 Оцените, пожалуйста, как проходил процесс ходатайства об ИД-карте (ID-kaart) в Эстонии. (шкала от 1 до 5, 1 – процесс ходатайства был очень сложным, 5 – процесс ходатайства был очень простым; 6 – затрудняюсь ответить/ не сталкивались)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

3.4 Оцените, пожалуйста, насколько Вы удовлетворены следующими услугами оказываемыми официальными учреждениями Эстонии. (шкала от 1 до 4, совершенно не удовлетворены, 4 – полностью удовлетворены; 5 – затрудняюсь ответить; 6 - не сталкивались)

1 Департамент полиции и погранохраны (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

2 Департамент полиции и погранохраны – консультации по вопросам миграции

3 Эстонские зарубежные представительства (общение по вопросам визы/вида на жительство и т.п. темы, связанные с наймом иностранной рабочей силы)

4 Больничная касса (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

5 Налогово-таможенный департамент (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

7 Департамент социального страхования (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

8 Касса по безработице (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

9 Инспекция труда (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

10 Местное самоуправление (сайт, запрос информации по электронной почте или по телефону, непосредственный контакт в пунктах бюро обслуживания)

11 Некоммерческая организация Rahvusvaheline maja в Таллинне или Тарту

3.5 Нашли ли Вы себе жильё в Эстонии ещё до прибытия в страну? (под жильём мы не подразумеваем гостиницу, квартиру друга, временную возможность ночевать на работе и т.п.)

1 Да, нашли до прибытия в Эстонию

2 Нет, нашли после прибытия в Эстонию

3 У меня нет в Эстонии постоянного жилья

3.6 Оцените, пожалуйста, свой опыт поиска жилья в Эстонии. (шкала от 1 до 5, 1 – найти жильё было очень сложно, 5 – найти жильё было очень просто; 5 – затрудняюсь ответить/сами не занимались поиском жилья)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

3.7 Оцените, пожалуйста, насколько сильную поддержку Вы получили от своего первого работодателя по прибытии в Эстонию, когда приехали в Эстонию на работу? (шкала от 1 до 5, 1 – совсем не получили поддержки от работодателя, 5 – получили очень сильную поддержку от работодателя; 6 – не нуждались в поддержке; 7 – не было работодателя)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

IV Привыкание

4.1 Оцените, пожалуйста, как проходило привыкание на рабочем месте (первом) в Эстонии. (шкала от 1 до 5, 1 – привыкание проходило очень тяжело и медленно, 5 – привыкание прошло легко и быстро; 6 – затрудняюсь ответить)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ, что отвечало и что нет вашим ожиданиям?

4.2 Слышали ли Вы о Программе адаптации, предназначенной для новых мигрантов?

1 Не слышали -> jätka 4.5

2 Слышали о программе, но больше ничего о ней не знаете -> jätka 4.5

3 Находитесь в курсе того, чем занимается эта программа

4.3 Принимали ли Вы участие в модулях, предлагаемых Программой адаптации?

1 Да.

-> В каких модулях? (При необходимости выберите несколько вариантов ответов)

1. Базовый модуль
2. Работа и предпринимательство
3. Обучение
4. Наука
5. Семья
6. Языковое обучение (уровень A1)

2 Нет -> jätka 4.5

4.4 Оцените, пожалуйста, насколько Вы остались довольны курсами Программы адаптации? (шкала от 1 до 4, 1 – совершенно недовольны, 4 – полностью довольны; 5 – затрудняюсь ответить)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

4.5 Оцените, пожалуйста, как Вы ощущаете отношение к себе со стороны коллег, которые являются местными жителями? (шкала от 1 до 5, 1 – отношение очень негативное, 5 – отношение очень позитивное; 6 – затрудняюсь ответить)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

4.6 Оцените, пожалуйста, как Вы ощущаете отношение к себе со стороны местных жителей, которые не являются Вашими коллегами? (шкала от 1 до 5, 1 – отношение очень негативное, 5 – отношение очень позитивное; 6 – затрудняюсь ответить)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

4.6А Оцените, пожалуйста, насколько просто Вам было установить дружеские отношения с местными жителями? (шкала от 1 до 5, 1 – очень трудно, 5 – очень просто; 6 – затрудняюсь ответить)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

4.7 Оцените, пожалуйста, в какой мере Вы получили/получаете поддержку от общения с местными жителями в процессе привыкания к жизни в Эстонии? (шкала от 1 до 5, 1 – совсем не получили поддержки, 5 – получили значительную поддержку; 6 – затрудняюсь ответить/не общаетесь с местными жителями)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

4.8 Оцените, пожалуйста, какую поддержку Вы получаете от общения со здешним интернациональным сообществом в процессе привыкания к жизни в Эстонии? (шкала от 1 до 5, 1 – совсем не получили поддержки, 5 – получили значительную поддержку; 6 – затрудняюсь ответить/не общаетесь со здешним интернациональным сообществом)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

4.9 Оцените, пожалуйста, насколько вы удовлетворены доступностью следующих услуг, предлагаемых государством? (шкала от 1 до 4, 1 – совершенно не удовлетворены, 4 – полностью удовлетворены; 5 – затрудняюсь ответить/ не сталкивались)

1 Доступность помощи семейного врача. При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

2 Доступность помощи врачей-специалистов. При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

3 Поиск подходящего места в школе для ребёнка. При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

4 Поиск места в детском саду/месте присмотра за детьми для ребёнка. При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

5 Участие в Программе адаптации, осуществляемой Министерством внутренних дел. При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

6 Электронные услуги Эстонии (например, есть ли информация на разных языках, умеете ли ими пользоваться, можете ли найти, где они находятся). При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

7 Бесплатное обучение языку. При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

8 Участие в обучении длиною в жизнь/ в дополнительном обучении. При желании можете прокомментировать Ваш ответ _____

4.10 Посещали / или посещаете ли Вы сейчас курсы эстонского языка?

2. Да

2 Нет

Tingimuslik küsimus: kui on märkinud küsimuses 2.2 variandi 2

4.11 Оцените, пожалуйста, насколько просто было Вашему спутнику жизни/супругу (Вашей спутнице жизни/супруге) найти себе профессиональное применение? (шкала от 1 до 5, 1 – очень трудно, 5 – очень просто; 6 – затрудняюсь ответить/нет необходимости)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

4.12 Как Вы считаете, насколько легко или сложно делать в Эстонии профессиональную карьеру? (шкала от 1 до 5, 1 – очень сложно, 5 – очень легко; 6 – затрудняюсь ответить/нет необходимости)

При желании можете прокомментировать Ваш ответ: _____

4.13 С какими проблемами, препятствующими адаптации в Эстонии, Вы ещё сталкиваетесь в повседневной жизни? _____

V Жизнь в Эстонии

2.3 Что Вам больше всего нравится в жизни в Эстонии?

2.4 Что Вам меньше всего нравится в жизни в Эстонии?

5.3 Посоветовали бы Вы другим иностранцам жить и работать в Эстонии? (шкала от 1 до 5, 1 – точно не посоветовали бы, 5 – обязательно посоветовали бы, 6 – затрудняюсь ответить)

5.4 Как долго Вы планируете ещё жить в Эстонии? (выберите наиболее подходящий вариант ответа)

1 1-2 года

2 2-5 лет

3 Более 5 лет

4 Вполне возможно, что навсегда останусь в Эстонии

5 Хотели бы остаться в Эстонии, но время от времени жить ещё где-то

6 Ещё не решили

VI Социально-демографические характеристики

6.1 В каких странах Вы жили до прибытия в Эстонию?

6.2 Какое у Вас гражданство? Если Вы имеете гражданство нескольких стран, то, пожалуйста, укажите их все.

6.3 Вы ...?

1 Женщина

2 Мужчина

3 Другое/не хочу указывать

6.4 Сколько Вам лет?

6.5 Какое у Вас образование?

1 Начальное или основное образование

2 Среднее образование

3 Профессиональное образование на базе основного

4 Средне-профессиональное, профессиональное образование на базе среднего, средне-специальное образование

5 Высшее образование

6.6 Помимо Эстонии проживали ли Вы ещё где-то за границей с целью работы?

1 Да. В какой стране/ в каких странах Вы ещё проживали с целью работы? _____

2 Нет

6.7 В настоящий момент Вы работаете?

1 Да

3 Нет -> lõpeta ankeet

6.8 Вы работаете с полной или с частичной нагрузкой?

1 Работаю с полной нагрузкой

3 Работаю с частичной нагрузкой -> jätka 6.10

6.9 На Вашем нынешнем месте работы в какой промежуток попадает Ваша нетто-зарплата за один месяц?

1 До 1039 ЕВРО -> *lõpeta ankeet*

2 1040-1553 ЕВРО -> *lõpeta ankeet*

3 1554-1883 ЕВРО -> *lõpeta ankeet*

4 1884-2825 ЕВРО -> *lõpeta ankeet*

5 2826-3856 ЕВРО -> *lõpeta ankeet*

5 Больше чем 3856 ЕВРО -> *lõpeta ankeet*

6 Не хочу отвечать /не знаю -> *lõpeta ankeet*

6.10 Сколько часов в неделю Вы работаете? Если количество часов всё время меняется, ориентируйтесь на последнюю рабочую неделю и укажите сколько часов было отработано.

_____ часов

6.11 Какова Ваша месячная нетто-зарплата на нынешнем рабочем месте? Если Вы не хотите называть точную сумму, укажите приблизительную.

_____ ЕВРО

5.6. Välistöötajate küsitluse inglisekeelne ankeet

CAWI questionnaire

Control questions - time and reasons for coming to Estonia

1.1 When did you come to live in Estonia? (month and year) -> Stop filling in the questionnaire if not in 2016-2018

1.2 What was your main reason for coming to Estonia?

1 I came here to work

2 I came for family reasons -> *Stop filling in the questionnaire*

3 I came to study -> *Stop filling in the questionnaire*

4 I applied for international protection -> *Stop filling in the questionnaire*

4 Other reason. What? _____ -> *Stop filling in the questionnaire*

II Arriving in Estonia

2.5 What is the basis for your stay in Estonia?

1 I am a citizen of a Member State of the European Union

2 I am a citizen of Iceland, Liechtenstein, Norway or Switzerland

3 I am in Estonia on the basis of a temporary residence permit

4 I am in Estonia on the basis of a short-term registration (d-visa, short-term employment)

5 I do not know on what basis I live or work here

6 My stay in Estonia has no legal basis

2.2 Did you come to Estonia alone or with a partner/family (included if the family followed you within 1 year)? (If necessary, indicate several options)

1 Alone

2 With a partner/spouse

3 With a child/children

4 I followed my partner/spouse/family

2.3 Why did you decide to come to work in Estonia? (If necessary, indicate several options)

1 The recruiter contacted me/Estonian employer made an attractive offer

2 I wanted to work abroad and found a suitable job offer from Estonia

3 I wanted to work abroad, and Estonia seemed an interesting place

4 I have previously studied /lived/worked in Estonia, and I like it here

5 I know people living in Estonia

6 Other. What? _____

2.4 Have you considered other countries besides Estonia for working?

1 Yes. Which countries? _____

4 No

2.5 What channels have you used for looking for information on living and working in Estonia? (If necessary, indicate several options)

1 Google

2 Country rankings

3 Social media

4 Acquaintances/relatives living in Estonia

5 Workinestonia.com

6 Other websites introducing Estonia

7 Recruitment company

8 The employer

9 Other. What? _____

Conditional question: if you have indicated option 5 for question 2.5

2.8 How do you evaluate the usefulness of the workinestonia.com website in obtaining information about living and working in Estonia? (scale 1-5, 1 - not at all useful, 5 - very useful; 6 - I don't know)

2.7 Have you changed jobs in Estonia?

1 Yes.

2 No

2.8 Please rate your experience with the recruitment/job search process. (scale 1-5, 1 - very negative, 5 - very positive; 6 - I don't know)

If you wish, please specify _____

III Reception in Estonia

3.1 Please rate the visa / residence permit application process before arriving in Estonia. (scale 1-5, 1 - application was very complicated, 5 - application was very easy; 6 - I don't know / I am not familiar with the issue)

If you answered 1-2 -> If so, please specify _____

3.2 Please rate the process of applying for a residence permit in Estonia. (scale 1-5, 1 - application was very complicated, 5 - application was very easy; 6 - I don't know / I am not familiar with the issue)

If you answered 1-2 -> If so, please specify _____

3.2 Please rate the process of applying for an ID card in Estonia. (scale 1-5, 1 - application was very complicated, 5 - application was very easy; 6 - I don't know / I am not familiar with the issue)

If you wish, please specify _____

3.4 Please rate your satisfaction with the services of the following authorities in Estonia (scale 1-4, 1 - application was very complicated, 5 - application was very easy; 6 - I don't know / I am not familiar with the issue)

1 Police and Border Guard Board (website, requesting information via e-mail or telephone, direct contact) at service stations)

2 Migration advisors of the Police and Border Guard Board

3 Estonian representations (communication on the issues of visa/residence permit, etc.)

4 Health Insurance Fund (website, requesting information by e-mail or telephone, direct contact at service points)

5 Tax and Customs Board (website, requesting information via e-mail or telephone, direct contact at service points)

7 Social Insurance Board (website, requesting information via e-mail or telephone, direct contact at service points)

8 Unemployment Insurance Fund (website, requesting information via e-mail or phone, direct contact at service points, career guidance)

9 Labor Inspectorate (website, requesting information by e-mail or telephone, direct contact at service points)

10 Local government (website, requesting information via e-mail or telephone, direct contact at service points)

11 International House in Tallinn or Tartu

3.5 Did you find housing in Estonia before arriving in Estonia? (The housing does not include a hotel, a friend's apartment, a temporary stay at the workplace, etc.)

1 Yes, I found it before arriving in Estonia

1 No, I found it after arriving in Estonia

3 I do not have permanent housing in Estonia

3.6 Please rate your experience of finding housing in Estonia. (scale 1-5, 1 - finding housing was very difficult, 5 - finding housing was very easy; 5 - I don't know / I haven't searched for housing myself)

If you wish, please specify _____

3.7 Please rate the extent to which you received support from your first employer when you moved to Estonia when you started work in Estonia? (scale 1-5, 1 - I did not receive any support from the employer, 5 - I received a lot of support from the employer; 6 - did not need support; 7 - there was no employer)

If you wish, please specify _____

IV Adaptation

4.1 Please rate your adaptation with the (first) job in Estonia. (scale 1-5, 1 - it was very hard and slow, 5 - it was very easy and fast; 6 - I don't know)

If you wish, please specify what did and what did not meet your expectations? _____

4.2 Have you heard of the Welcoming Program for New Immigrants?

1 I have not -> continue with 4.5

2 I have heard about the program, but I am not familiar with it -> continue with 4.5

3 I am familiar with the activities of the program

4.3 Have you participated in Welcoming Program training?

1 Yes.

-> Which ones? (If necessary, indicate several options)

1. Basic module
2. Work and entrepreneurship module
3. Learning module
4. Research module
5. Family module
6. Basic level language learning module

2 No -> continue with 4.5

4.4 Please rate how satisfied you are with the training of the Welcoming Program (scale 1-4, 1 - not satisfied at all, 4 - I am very satisfied; 5 - I don't know)

If you wish, please specify _____

4.5 Please rate how you perceive the attitudes of your local colleagues towards yourself. (scale 1-5, 1 - attitude is very negative, 5 - attitude is very positive; 6 - I don't know)

If you wish, please specify _____

4.6 Please rate how you perceive the attitudes of the local residents towards yourself. (scale 1-5, 1 - attitude is very negative, 5 - attitude is very positive; 6 - I don't know)

If you wish, please specify _____

4.6A Please rate the easiness of establishing friendships with local people (scale 1-5, 1 - very difficult, 5 - very easy; 6 - I don't know)

If you wish, please specify _____

4.7 Please rate how much support you received/receive from interacting with local people when adapting to living in Estonia? (scale 1-5, 1 - no support at all, 5 - significant support; 6 - I don't know / don't interact with local people)

If you wish, please specify _____

4.7 Please rate how much support you receive from interacting with the local international community when adapting to living in Estonia? (scale 1-5, 1 - no support at all, 5 -significant support; 6 - I don't know / don't interact with the international community)

If you wish, please specify _____

4.9 Please rate your satisfaction with the access to the following state services in Estonia (scale 1-4, 1 - not at all satisfied, 5 - very satisfied; 6 - I don't know / I am not familiar with the issue)

1 Access to the family physician. If you wish, please specify _____

1 Access to the specialized medical care. If you wish, please specify _____

3 Finding a suitable school placement for a child. If you wish, please specify _____

4 Finding a suitable childcare/ kindergarten placement for a child. If you wish, please specify _____

5 Participation in the Adaptation Program implemented by the Ministry of the Interior. If you wish, please specify _____

6 Estonian e-services (e.g., whether the information is available in different languages, whether you can use it or find it). If you wish, please specify _____

7 Free language learning. If you wish, please specify _____

8 Participation in lifelong learning/continuing education. If you wish, please specify _____

4.10 Have you attended/do you attend Estonian language courses?

3. Yes.

2 No

Conditional question: if you have indicated option 2 for question 2.2

4.11 Please rate how easy it has been for your partner/spouse to find a professional application in Estonia? (scale 1-5, 1 - very hard, 5 - very easy; 6 - don't know/there is no need to find one)

If you wish, please specify _____

4.11 Please rate how easy or hard it is to make a professional career in Estonia? (scale 1-5, 1 - very hard, 5 - very easy; 6 - don't know/there is no need to make a career)

If you wish, please specify _____

4.13 What problems that hinder adaptation do you face in everyday life in Estonia?

V Living in Estonia

2.6 What do you like most about living in Estonia?

2.7 What do you like least about living in Estonia?

5.3 Would you recommend living and working in Estonia for other foreigners? (scale 1-5, 1 - definitely no 5 - definitely yes 6 - I don't know)

5.4 How long are you planning to live in Estonia? (choose the appropriate option)

1 1-2 years

2 2-5 years

3 More than 5 years

4 It is possible that I will stay in Estonia

5 I want to stay in Estonia, but also live elsewhere sometimes

5 I have not yet decided

VI Background

6.1 In which country did you live before you arrived in Estonia?

6.2 What is your citizenship? If you have multiple citizenships, please indicate them all.

6.3 What is your gender?

1 Female

2 Male

3 Other / not willing to define

6.4 How old are you?

6.5 What is your level of education?

1 Primary or basic education

2 Secondary education

3 Vocational education on the basis of basic education

4 Vocational secondary education, vocational education on the basis of secondary education, secondary education

5 Higher education

6.6 In addition to Estonia, have you lived in another foreign country for the purposes of work?

1 Yes. In which other country/countries have you lived for the purposes of work? _____

2 No

6.7 Are you currently working?

1 Yes.

4 No -> *Stop filling in the questionnaire*

6.8 Do you work full time or part time?

1 I work full time

5 I work part time -> continue with 6.10

6.9 What is the range of your monthly net salary in your current job?

1 Up to EUR 1039 -> *Stop filling in the questionnaire*

2 EUR 1040-1553 -> *Stop filling in the questionnaire*

3 EUR 1554-1883 -> *Stop filling in the questionnaire*

4 EUR 1884-2825 -> *Stop filling in the questionnaire*

5 EUR 2826-3856 -> *Stop filling in the questionnaire*

6 I don't want to say/I don't know -> *Stop filling in the questionnaire*

6.10 How many hours per week do you work? If this is variable, please think about the last week you worked.

_____ hours

6.11 What is your monthly net salary in your current job? If you do not wish to indicate the exact amount, please indicate an approximate amount.

EUR _____